

Sagsnr.: 002.542.121

Undervisningsministeriet

Den 26. april 2006

Notat om de indkomne høringsvar vedrørende lovforslag nr. L 220 af 5. april 2006 om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen

Notatet er opdelt i følgende hovedemner:

1. Indledning
2. Generelt
3. Uddannelsens formål
4. Fællesfag
5. Samarbejde mellem linjefag, de pædagogiske fagområder og praktikken
6. Linjefag
7. Supplerende kursustilbud
8. Professionsbachelorprojektet
9. Praktikken
10. Uddannelsens tværprofessionelle element
11. IT
12. Internationalisering
13. Uddannelsen til meritlærer
14. Møde- og deltagelsespligt
15. Prøver
16. Vejledende timetal
17. Adgangs- og niveauekrav
18. Uddannelsesinstitutioner
19. Akkreditering
20. Økonomi
21. Evalueringsprogram

1. Indledning

Undervisningsministeriet har den 31. marts 2006 hørt en række myndigheder og organisationer over forslag til lov om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen. Der henvises til de i lovforslaget nævnte høringsparter, jf. lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 15.

Undervisningsministeriet har desuden modtaget høringsvar fra en række myndigheder og foreninger uden for høringslisten.

Følgende hørte myndigheder og organisationer har pr. 21. april 2006 afgivet skriftlige bemærkninger til lovforslaget:

Akademikernes Centralorganisation, Biologforbundet (faglig forening under Danmarks Lærerforening), Børne- og Kulturchefforeningen, Censorformandskabet for Læreruddannelsen, CVU-Rektorkollegiet, Danmarks Evalueringsinstitut, Danmarks Lærerforening, Danmarks Lærerforening – Lederforeningen, Dansk Industri (DI), Dansk Magisterforening, De naturfaglige foreninger (bestående af Seminariernes Fysik-, Astronomi og Kemilærerforening, Foreningen af lærere i geografi ved seminarierne, Foreningen af danske biologer – seminarierfraktionen, Natur/teknik foreningen, Danmarks Fysik- og Kemilærerforening, Geografforbundet og Biologforbundet), De Samvirkende Invalideorganisationer, Det Centrale Handicapråd, Fagligt Forum - Paraplyorganisation for de faglige foreninger i læreruddannelsen, Foreningen af frie Samarbejdende MVU-institutioner, Foreningen af Seminariernes Lærere i Billedkunst, Foreningen: Læreruddannelsens Pædagogiske Fag, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd, KL, Lærerseminariernes Bestyrelsesforening, Lærerseminariernes Rektorforsamling, Lærerstuderendes

Landskreds, MVU-Rådet, Praktiklederforeningen, Seminariernes Forening for Lærere i Retorik og Logopædi, Seminariernes Hjemkundskabslærerforening, Sex og Samfund og Skole og Samfund.

DA har pr. 21. april 2006 meddelt, at DA ikke har bemærkninger til lovforslaget.

Følgende hørte myndigheder og organisationer har (endnu) ikke afgivet bemærkninger til lovforslaget:

Amtsrådsforeningen i Danmark, BUPL, Børnerådet, CVU-Bestyrelsesforeningen, Danmarks Pædagogiske Universitet, Danmarks Skolelederforening, LO, Lærernes Centralorganisation og Socialpædagogerne Landsforbund.

I det følgende gengives hovedindholdet af de modtagne høringssvar samt Undervisningsministeriets bemærkninger hertil. Bemærkninger af overvejende teknisk eller faktuel karakter samt bemærkninger, der ikke relaterer sig til lovforslaget, er ikke medtaget.

2. Generelt

Børne- og Kulturchefforeningen (BKF) kan overordnet set tilslutte sig det foreliggende forslag. BKF anfører, at der ikke er tale om meget vidtgående ændringer, hvad der også skal ses i lyset af, at der i forhold til 97-loven ikke har været behov for meget radikale omskrivninger. BKF konstaterer med tilfredshed, at en bred kreds af Folketingets partier står bag forslaget.

Censorformandskabet (CF) ser i lovforslaget en bestræbelse på at styrke uddannelsens faglighed og professionsrettethed. CF tilkendegiver sin støtte hertil ved at fremhæve vigtigheden af, at der er fagdidaktik som en del af alle linjefag, i en balance med det fag-faglige indhold, at der ved fastsættelsen af de nærmere regler om indholdet i det enkelte fag stilles krav, som er afpasset efter den tid, der er afsat til faget i uddannelsen, at der skabes strukturelle forudsætninger for samarbejdet mellem linjefag, pædagogiske fag og praktik (den såkaldte treklang), og at der ved tilrettelæggelsen af eksaminer i uddannelsen lægges vægt på sammenhængen mellem linjefag, pædagogiske fag og praktik. CF konstaterer med beklagelse, at nogle fag udgår eller sammenlægges og anfører, at det kan betyde, at nogle væsentlige kvaliteter forsvinder fra læreruddannelsen.

CVU-Rektorkollegiet (CVUR) støtter fuldt ud målsætningen om at styrke læreruddannelsen og giver sin generelle støtte til lovforslaget. CVUR finder, at lovforslaget danner et godt udgangspunkt for forbedringer af læreruddannelsen og dermed af de kommende læreres forudsætninger for at undervise i folkeskolens fag og for at varetage de øvrige arbejdsfunktioner knyttet til folkeskolens virksomhed. CVUR ser det som en meget væsentlig, positiv ændring, at den didaktiske dimension i uddannelsen styrkes og noterer sig med tilfredshed, at læreruddannelsen fortsat retter sig mod folkeskolens samlede virksomhed og elevernes samlede uddannelsesforløb.

Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) finder det positivt, at lovforslaget i stort omfang afspejler anbefalingerne fra EVA's evaluering af læreruddannelsen i 2003.

Danmarks Lærerforening (DLF) tilkendegiver, at lovforslaget indeholder mange gode intentioner og er positiv over for at styrke linjefagene, de pædagogiske fag, praktikken samt en lang række andre elementer bl.a. i form af et tættere samarbejde mellem fagene og en række nye områder i de pædagogiske fag. DLF har dog meget svært ved at se, at intentionerne kan realiseres inden for en 4-årig uddannelse og anfører, at konsekvensen af forligspartiernes ambitioner for læreruddannelsen bør være en 5-årig læreruddannelse som de bedste europæiske læreruddannelser. Såfremt det ikke er muligt at forlænge læreruddannelsen foreslår DLF, at der etableres en obligatorisk overbygningsuddannelse på læreruddannelsen – evt. som en forsøgsordning – hvor nyuddannede lærere kan kvalificere deres konkrete erfaringer i et videre uddannelsesforløb.

Danmarks Lærerforening – Lederforeningen (LF) finder, at lovforslaget er et godt grundlag for en tiltrængt styrkelse af læreruddannelsen. LF noterer med tilfredshed, at fagligheden styrkes, at de pædagogisk/didaktiske overvejelser indgår i linjefagene, at undervisningen i dansk og matematik målrettes, og at praktikken styrkes.

Dansk Industri (DI) finder overordnet ændringerne af læreruddannelsen positive. Det gælder i særlig grad de færre og større linjefag, muligheden for fagspecialisering og opprioriteringen af naturfagene.

De samvirkende Invalideorganisationer (DSI) finder, at der er mange positive elementer i lovforslaget, og at linjefag samt elementer om specialpædagogik, om samarbejde med andre professioner og om voksenpædagogik peger i retning af en uddannelse, der kan styrke kvaliteten i folkeskolens undervisningstilbud til børn med handicap. DSI er enig i, at fremtidens lærere skal have kompetencer inden for mange områder, og DSI anbefaler, at læreruddannelsen forlænges med et halvt til et helt år for at sikre lærerne de rette muligheder for effektivt at tilegne sig de nødvendige kompetencer.

Foreningen af Frie Samarbejdende MVU Institutioner (FSI) udtrykker stor glæde over det fremlagte udkast til lovforslag om uddannelse af professionsbachelor som lærer i folkeskolen og finder, at lovforslaget giver et tiltrængt både fagligt, didaktisk og praksis løft til uddannelsen som folkeskolelærer og sikrer en fremtidig høj kvalitet af lærere. FSI vil gerne indgå som en aktiv part i det meget store arbejde, der skal til fra en lov er vedtaget, til den bliver implementeret ude på de enkelte seminarier.

Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd (FTF) finder, at lovforslaget indeholder en række vigtige og positive elementer, eksempelvis vejledende timetal, skærpede adgangskrav til uddannelsen og niveauekrav til linjefagene, bedre samspil mellem fag og pædagogik, og styrkelse af praktikken.

Foreningen Læreruddannelsens Pædagogiske Fag (LPF) finder det værdifuldt, at læreruddannelsen forbliver udelt, og at forligspartierne er enige om, at forslaget skal indebære en styrkelse af både fagligheden og de pædagogiske fag. LPF vurderer det som positivt, at uddannelsens professionsrettede aspekt i lovforslaget markeres gennem øget opmærksomhed på lærerens almene opgaver som: grundlæggende specialpædagogiske redskaber, undervisning af to-sprogede, skole-hjemsamarbejdet, klasserumsledelse, undervisningsmetoder og -evaluering samt evnen til at videregive grundlæggende demokratiske værdier.

KL finder, at lovforslaget udtrykker en nødvendig faglig forbedring af den eksisterende læreruddannelse og støtter dette overordnede sigte, som anses for en væsentlig forudsætning for at styrke kvaliteten af undervisningen i folkeskolen.

Lærerseminariernes Rektorforsamling (LSR) udtrykker generelt støtte til det fremlagte udkast til lovforslag. LSR opfatter forslaget som et godt udgangspunkt for væsentlige forbedringer af uddannelsen i respekt for grundlæggende værdier i dansk læreruddannelses traditionelle forvaltning med forskellige muligheder for lokal udmøntning. LSR noterer sig med tilfredshed, at læreruddannelsen stadig sigter mod virksomhed i folkeskolens samlede forløb. LSR peger på, at de senere års vigende søgning til uddannelsen, det kommende behov for mange nye lærere til folkeskolen samt den omtalte usikkerhed om effekten af den nye lov, fordrer en samlet politisk og uddannelsesmæssig indsats med henblik på at skabe en understøttende og anerkendende holdning til lærerjobbet og læreruddannelsen.

Lærerstuderendes Landskreds (LL) forholder sig i udgangspunktet positivt til reformens intentioner og håber, at reformen er med til at sikre eleverne i den danske folkeskole engagerede og kompetente lærere. Reformen indeholder efter LL's mening både elementer der kan være med til at sikre en styrkelse af lærernes pædagogiske og faglige kompetencer, men bestemt også elementer der kan have den modsatte effekt. LL er yderst tilfredse med intentionerne om at styrke uddannelsens indhold og struktur. LL opfordrer til at relevante interessenter, eksempelvis forskere, undervisere, eksperter, rektorer og studerende, på området inddrages i forbindelse med de af undervisningsministeren nærmere fastsatte regler, idet

det findes altafgørende for uddannelsens kvalitet, at reformens intentioner fastholdes i forbindelse med præciseringen af lovteksten.

MVU-Rådet ser positivt på lovforslaget og finder, at forslaget indeholder en række væsentlige forbedringer af læreruddannelsen. Rådet anfører, at færre linjefag, skærpede adgangskrav, vejledende timetal og en styrkelse af praktikken alle er vigtige tiltag til at øge uddannelsens faglighed.

Skole og Samfund (SoS) finder overordnet, at det nye forslag på en række områder forbedrer den nuværende læreruddannelse. SoS finder det positivt, at forslaget bevarer én samlet enhedslæreruddannelse, og forslaget om at aldersopdele fagene dansk, matematik og natur/teknik/fysik finder SoS er et acceptabelt kompromis mellem ønsket om en styrket faglighed og ønsket om at bevare en samlet uddannelse.

Undervisningsministeriet skal hertil samlet bemærke, at reformen af læreruddannelsen forudsættes gennemført inden for de eksisterende overordnede rammer og derfor ikke tilsigtes udvidet udover fire år.

3. Uddannelsens formål

Danmarks Lærerforening – Lederforeningen (LF) anbefaler, at det præciseres, at uddannelsen er målrettet mod folkeskolen, så engagementet og de studerendes fokusering tager udgangspunkt i folkeskolens virksomhed.

Foreningen af Frie Samarbejdende MVU Institutioner (FSI) glæder sig over, at formålet med uddannelsen præciseres, at ”Uddannelsen skal bidrage til at fremme de studerendes personlige udvikling, herunder deres interesse for og evne til aktiv medvirken i et demokratisk og globalt samfund”, da FSI finder, at disse kompetencer er uhyre vigtige i vores fremtidige samfund.

Lærerseminariernes Bestyrelsesforening (LSB) er af den opfattelse, at kernen i læreruddannelsens dannelsesaspekt er bevidstheden om det at være lærer, og at fagenes faglighed ikke er et mål i sig selv, idet det væsentlige er, hvad den studerende har ud af at studere dem. LSB anfører, at det handler om – ud fra et dannelsessynspunkt – at forstå sig selv i en større sammenhæng og finder det derfor problematisk, når der i de generelle bemærkninger lægges så stor vægt på styrkelse af fagligheden, når det ikke samtidig er gjort tydeligt, at det primært handler om at styrke de studerendes evne til at formidle det faglige (et fag). LSB foreslår derfor som alternativ til lovforslagets § 1, stk. 2, følgende: ”Uddannelsen skal give de studerende den faglige og pædagogiske indsigt og praktiske skoling, der er nødvendig for at kunne virke som lærer. Uddannelsen skal fremme de studerendes forståelse af selve lærergerningen, samt bidrage til at udvikle deres interesse for og evne til aktiv medvirken i et demokratisk samfund.” For LSB er det vigtigt, at læreruddannelsen fastholdes som værende primært en professionsbacheloruddannelse, og LSB står uforstående over for formålsbestemmelsens nye stk. 3 om, at ”Uddannelsen skal give de studerende grundlag for videreuddannelse”. LSB er ikke imod, at kommende lærere skal videreudanne sig, men ved at gøre det til en del af lovens formålsbestemmelse nuanceres formålsbestemmelsen for meget og fokus på det, der er lovens primære formål, sløres. LSB foreslår derfor, at stk. 3 i formålsbestemmelsen udgår, og at det i bemærkninger til lovforslaget anføres, at der i læreruddannelsen også skal være en bevidsthed for videreuddannelse efter afsluttet uddannelse. Alternativt foreslår LSB, at § 1, stk. 3 får følgende formulering: ”Uddannelsen skal give de studerende forståelse for sammenhængen mellem deres grunduddannelse og den nødvendige efter- og videreuddannelse.”

Lærerseminariernes Rektorforsamling (LSR) er enig i fastholdelsen af det eksisterende formål, finder det logisk, at der tilføjes en bemærkning om, at læreruddannelsen giver adgang til en række videregående uddannelser og foreslår, at uddannelsens dannelsesperspektiv eksplicit indføres i lovens formålsbestemmelser.

Undervisningsministeriet skal bemærke, at forslaget om, uddannelsen skal give de studerende grundlag for videre uddannelse svarer til lignende bestemmelse i lov om mellemlange videregående uddannelser.

4. Fællesfag

4.1. Fællesfagsrækken

4.1.1. Skolen i Samfundet

Børne- og Kulturchefforeningen (BKF) anbefaler, at man ikke afskaffer faget Skolen i samfundet. Hvis faget afskaffes, gør BKF opmærksom på, at det må sikres, at de studerende opnår kendskab til den kommunale virkelighed, de møder når de er færdiguddannede – et kendskab der i hvert fald i et vist omfang blev opnået i det nu nedlagte fag.

Censorformandskabet (CF) ved censornæstformanden for faget skolen i samfundet, Niels Reinsholm, finder det beklageligt, at faget skolen i samfundet ikke indgår i forslaget. Det anføres, at det er vigtigt, at indholdet i dette fag ikke går tabt, at noget kan indskrives i faget kristendomskundskab/livsoplysning/medborgerskab, at det øvrige bør bevares i de pædagogiske fag, at mange censorer fra skoleverdenen har medvirket ved prøver i faget, og at deres kompetence ikke bør gå tabt.

Dansk Magisterforening (DM) finder, at det med nedlæggelsen af Skolen i Samfundet, hvorved den samfundsmæssige (sociologiske) og skolehistoriske side af de pædagogiske fag udgår, bør sikres, at disse elementer indgår i uddannelsen på anden vis, da de er forudsætning for dele af pædagogik og didaktik.

Foreningen af Frie Samarbejdende MVU Institutioner (FSI) beklager, at der ikke er fundet plads til faget Skolen i Samfundet, da FSI gennem en årrække med stor succes har udviklet dette fag. Det er FSI's håb, at faget kristendom/livsoplysning/medborgerskab vil blive beskrevet på en sådan måde, at de væsentligste områder fra Skolen i Samfundet kommer med i dette fag.

Foreningen Læreruddannelsens Pædagogiske Fag (LPF) ser det som et tab for læreruddannelsen, at faget skolen i samfundet med lovforslaget udgår og efterlyser en begrundelse for beslutningen. LPF mener, at den del af faget, der handler om forståelsen af lærerarbejdet som en pædagogisk virksomhed og om udøvelsen af lærerprofessionen på baggrund af skolens samfundsmæssige opgaver, bør indarbejdes i faget pædagogik. LPF finder tilsvarende, at den samfundsmæssige og politisk historiske baggrund for skolens virksomhed er en naturlig del af studiet i de pædagogiske fag. LPF anfører, at det nye fællesfag i lovforslaget kristendomskundskab/livsoplysning/medborgerskab foreslås at indeholde væsentlige dele af den faglige kvalificering til demokratisk medborgerskab, men LPF finder, at det er nødvendigt også at anlægge en dannelsesfilosofisk og almen didaktisk synsvinkel på fordringen om at ”videregive grundlæggende demokratiske værdier...()...til folkeskolen”.

Lærerseminariernes Bestyrelsesforening (LSB) konstaterer, at der i lovforslaget ikke er sket en styrkelse af de pædagogiske fag, tværtimod er faget skolen i samfundet faldet bort. LSB ser gerne, at faget skolen i samfundet fastholdes.

Lærerseminariernes Rektorforsamling (LSR) er uenig i en afskaffelse af skolen i samfundet og finder ikke, at der er givet nogen form for argumentation for at afskaffe faget. LSR finder, at faget har været en god nyskabelse i den nuværende uddannelse, samt at faget i høj grad har sat fokus på lærerprofessionen og bidraget til at forberede de studerende på deres kommende praksis.

Lærerstuderendes Landskreds (LL) bifalder ikke, at Skolen i Samfundet fjernes og mener, at fagets centrale elementer bliver truet ved at blive underlagt andre fag. LL finder det essentielt, at Skolen i Samfundets historiske og sociologiske elementer fastholdes i studiet for at give de kommende lærere redskaberne til at sætte den danske folkeskole ind i et kulturelt, historisk og sociologisk perspektiv, ligesom faget giver den studerende et indblik i skolen som organisation, hvilket er med til at perspektivere læreruddannelsen i forhold til disse af skolens samfundsmæssige opgaver. LL finder, at disse elementer bedst sikres ved at fastholde Skolen i Samfundet som et selvstændigt fag med en selvstændig eksamen.

Undervisningsministeriet skal hertil samlet bemærke, at fagets centrale områder efter en vedtagelse af forslaget vil blive indarbejdet i andre fag, og at der i lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 3.1.1. udførligt er redegjort herfor. Organisations- og institutionsinteressenter vil blive indbudt til at deltage i arbejdet med beskrivelse af mål og centrale kundskabs- og færdighedsområder (CKF) for alle læreruddannelsens fag.

4.1.2. Kristendomskundskab/livsoplysning/medborgerskab

Censorformandskabet (CF) ser ændringen af fællesfaget kristendomskundskab/livsoplysning til det nye fag kristendomskundskab/livsoplysning/medborgerskab som en væsentlig ændring af fagets indhold. CF finder, at tilføjelsen af de nye elementer virker velbegrunderet, men betyder nye krav til kompetencen hos de lærere, som skal undervise i faget, og hos de censorer, som skal medvirke ved prøver i faget.

Lærerseminariernes Bestyrelsesforening (LSB) konstaterer, at der i lovforslaget ikke er sket en styrkelse af de pædagogiske fag, tværtimod har faget kristendomskundskab/livsoplysning fået tilføjet endnu et element, medborgerskab. LSB finder det vigtigt, at faget får en klar faglig identitet til styrkelsen af forståelse for det flerkulturelle.

Lærerseminariernes Rektorforsamling (LSR) finder, at tilføjelsen af medborgerskab som et nyt element i fællesfaget kristendomskundskab/livsoplysning er et spændende nyt og særdeles relevant element i læreruddannelsen.

Lærerstuderendes Landskreds (LL) forholder sig positivt til, at det nye grundfag i kristendomskundskab/livsoplysning/medborgerskab tildeles mere tid, men mener ikke, at fagets normering kan bære at indeholde samtlige elementer fra Skolen i Samfundet. LL mener, at medborgerskabselementerne ville være mere naturlige at indkooperere i faget Skolen i Samfundet, og hermed udvikle faget. LL anfører, at en bibeholdelse af to grundfag på læreruddannelsen samtidig med en øget fokus på medborgerskabs elementer i Skolen i Samfundet, vil give en langt mere kvalitativt perspektiverende undervisning, end et enkelt fag hvor så forskellige elementer som kristendom og medborgerskab skal rummes.

Undervisningsministeriet skal for så vidt angår lærer kvalifikationer til at undervise i faget bemærke, at det i lovforslagets økonomiske bemærkninger anføres, at der med forslaget kan opstå behov for ekstra midler til efteruddannelse af seminarielærere. I relation til fagets indhold skal Undervisningsministeriet bemærke, at uddannelsens interessenter vil blive inddraget i arbejdet med den nærmere fastlæggelse af fagets mål og indhold.

4.1.3. De pædagogiske fag

Censorformandskabet (CF) ser positivt på, at de pædagogiske fag styrkes. CF anfører, at grundlæggende specialpædagogik, undervisning af tosprogede og klasserumsledelse, som skal indgå som noget nyt eller med større vægt i undervisningen, alle er velbegrunderede elementer i uddannelsen, men finder grund til at advare mod at stille større krav til arbejdet i de tre, hver for sig meget små pædagogiske fag, end det er muligt at indfri. CF påpeger, at det er vigtigt, at fagene kan rumme de nye stofområder og også indgå med en passende tyngde i det samarbejde med linjefagene og praktik, som er fremhævet i bemærkningerne til lovforslaget. CF ser det som en vigtig fornyelse, at noget af indholdet i de pædagogiske fag også skal indgå i arbejdet med de såkaldte store linjefag, hvilket kan medvirke til at skabe bedre sammenhæng i uddannelsen, men CF finder, at bemærkningerne til lovforslaget om dette forhold indeholder nogle uklarheder og rejser nogle problemer.

Danmarks Lærerforening (DLF) har svært ved at se, at de pædagogiske fag reelt er blevet styrket med lovforslaget. DLF anfører, at linjefagene er blevet større, og da den samlede uddannelsestid stadig er 4 år, bliver der ikke plads til mere pædagogik. DLF anfører desuden, at omfanget af de pædagogiske fag/elementer er hævet fra 0,70 årsværk til 0,75 årsværk, men at der samtidig er tilføjet en lang række delvis nye elementer til fagområdet, som foreningen er enige med forligspartierne i må være en del af en

læreruddannelse, men uden en forøgelse af det pædagogiske fagområde bliver det meget vanskeligt at realisere en sådan udvidelse af indholdet på et ordentligt fagligt grundlag.

Foreningen Læreruddannelsens Pædagogiske Fag (LPF) finder det reducerede omfang af de pædagogiske fag problematisk, idet der nok er flyttet opgaver til linjefagene men til gengæld også er tillagt en række nye særdeles relevante opgaver til de pædagogiske fag. LPF opfordrer stærkt forligspartierne til at genoverveje de tre pædagogiske fags selvstændige, foreslåede årsværk – som med lovforslaget vil blive mindre end et af de ”små” linjefag.

Lærerseminariernes Bestyrelsesforening (LSB) finder, at det i fagene pædagogik og psykologi bør præciseres, at der i disse fag skal gives et grundigt kendskab til børns forskellige behov og kendskab til børn med særlige behov.

Lærerseminariernes Rektorforsamling (LSR) anfører, at det vil blive meget vanskeligt at rumme alle de nye perspektiver og opgaver sammen med de hidtidige indholdsområder inden for en begrænset årsværksramme i de pædagogiske fag.

Lærerstuderendes Landskreds (LL) ser med bekymring på en pædagogisk fagblok på 0,55 årsværk, der samtidig skal rumme en hel række nye elementer, idet den pædagogiske fagblok er essentiel i uddannelsens professionssigte og for at sikre at de studerende bliver eksperter i at undervise. LL finder det nødvendigt, at den pædagogiske fagblok udvides for at sikre kvaliteten i læreruddannelsen og anfører, at den pædagogiske fagblok ikke må udvandes gennem alt for mange obligatoriske elementer.

Undervisningsministeriet skal hertil samlet bemærke, at det er et mål med reformen, at de pædagogiske fag styrkes med tildeling af 0,55 årsværk alene og 0,2 årsværk i sammenhæng med de obligatoriske linjefag. I lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 3.2., er der udførligt redegjort for hvilke dele af de pædagogiske fag, der skal indgå i og knyttes til linjefagene øvrige faglige indhold. De højt prioriterede stofområder, der efter forslaget skal indgå i de pædagogiske fag vil få plads og tyngde inden for fagene ved en samlet gennemgang og stillingtagen til fagenes centrale kundskabs- og færdighedsområder. Uddannelsens interesser vil blive inddraget i arbejdet med den nærmere fastlæggelse af de pædagogiske fags mål og indhold for fagene.

4.1.4. Læseundervisning

Danmarks Lærerforening (DLF) henviser til, at regeringen ved flere lejligheder har fremhævet behovet for en styrket læseundervisning. DLF er enig i den betragtning og påpeger derfor behovet for, at alle lærere får en grundlæggende viden om læseundervisning, idet det bemærkes, at ifølge lovforslaget er dette element alene placeret i linjefaget dansk.

Undervisningsministeriet skal hertil bemærke, at der efter den gældende uddannelsesbekendtgørelse i tilrettelæggelsen af undervisningen i alle linjefag skal indgå overvejelser om fagets muligheder for at bidrage til udviklingen af børns mundtlige og skriftlige sprogfærdighed, herunder læseindlæring og læsetræning. Denne forpligtelse forventes videreført ved fastlæggelse af de nærmere regler for uddannelsen som følge af reformen. Herudover vil forslaget indebære en markant styrkelse af læseundervisning inden for rammerne af linjefaget dansk, der aldersspecialiseres og øges væsentligt i omfang, jf. bl.a. de almindelige bemærkninger, afsnit 3.2.1.

4.2. Specialpædagogik i de pædagogiske fag

Børne- og Kulturretfærdighedsforeningen (BKF) finder det positivt, at specialpædagogik både skal indgå i alle pædagogiske fag og endvidere nu også bliver et linjefag.

CVU-Rektorkollegiet (CVUR) støtter styrkelsen af specialpædagogikken i læreruddannelsen, herunder det nye linjefag, men finder, at specialpædagogik bør fylde endnu mere i uddannelsen for alle studeren-

de, f.eks. ved et særligt fællesfag eller ved at udvide årsværket for fællesfaget pædagogik og dermed give plads til den specialpædagogiske dimension. CVUR påpeger, at dermed ville alle studerende blive bedre rustede på det specialpædagogiske område og dermed også bedre kunne tage hånd om de udfordringer, der følger af en inkluderende tilgang til børn med særlige behov eller problemer, og målsætningen om at disse i størst muligt omfang skal forblive undervist i klassen.

De samvirkende Invalideorganisationer (DSI) finder det positivt, at der både bliver uddannet lærere med linjefag i specialundervisning, og at muligheden for reel inklusion i folkeskolen styrkes gennem specialpædagogik i de pædagogiske fag. DSI finder det nødvendigt, at der udarbejdes retningslinjer for indholdet i de specialpædagogiske elementer i de pædagogiske fag og i specialpædagogik som linjefag, så det rette fokus i forhold til børn og unge med handicap sikres. Efter DSI's opfattelse er viden om handicap, hjælpemidler, særligt tilrettelagte materialer og pædagogiske metoder naturlige og nødvendige elementer for alle deltagere i seminariernes undervisning i specialpædagogik på ethvert niveau. DSI finder, at der er tale om et positivt skridt i retning af bedre ligestilling for mennesker med handicap.

Det Centrale Handicapråd (DCH) finder det positivt, at lovforslaget lægger op til, at alle studerende under uddannelsen skal sikres et grundlæggende kendskab til specialpædagogik, og at de pædagogiske fællesfag styrkes med undervisning i specialpædagogiske kompetencer. I forhold til at skabe en inkluderende folkeskole finder DCH det vigtigt, at lærerne har viden om specialpædagogisk undervisning og kendskab til funktionsnedsættelser, så de har forudsætninger for at inkludere alle elever, herunder elever med funktionsnedsættelser. DCH anbefaler, at den specialpædagogiske undervisning på uddannelsen indeholder temaer som inklusion og ligebehandling i forhold til elever med funktionsnedsættelser.

KL støtter forslaget om for så vidt angår fællesfagene at styrke alle lærerstuderendes grundlæggende specialpædagogiske kompetence, idet kommende lærere dermed rustes bedre til at fastholde en større andel af folkeskolens elever i et normalundervisningsforløb.

Lærerstuderendes Landskreds (LL) er tilfredse med styrkelsen af specialpædagogikken. LL finder, at lærere skal kunne identificere problemstillinger, men ikke skal have kompetencer til at diagnosticere og behandle elever med behov for vidtgående specialundervisning og eller regulær psykologisk behandling.

Undervisningsministeriet skal hertil samlet bemærke, at ministeriet har noteret sig den gennemgående tilfredshed med forslaget, og høringssvarene vil indgå i det videre arbejde med udmøntning af lovens bestemmelser i den kommende uddannelsesbekendtgørelse.

4.3. Undervisning af tosprogede

Børne- og Kulturchefforeningen (BKF) har med tilfredshed noteret sig, at undervisningen af tosprogede skal indgå som et element i de pædagogiske fag og de obligatoriske linjefag..

KL støtter forslaget om, at undervisning af tosprogede vil indgå med større vægt i de pædagogiske fag

Lærerstuderendes Landskreds (LL) er enige i reformens intentioner om at skærpe opmærksomheden blandt studerende på kulturelle og tosproglige problemstillinger i den danske folkeskole. LL mener, at disse problemstillinger fokus styrkes i reformen på den rigtige måde, nemlig ved at fastholde dansk som andetsprog som et linjefag, samtidig med at elementer heraf skal indgå i linjefagsundervisningen.

Undervisningsministeriet skal hertil samlet bemærke, at ministeriet har noteret sig den gennemgående tilfredshed med forslaget, og høringssvarene vil indgå i det videre arbejde med udmøntning af lovens bestemmelser i den kommende uddannelsesbekendtgørelse.

4.4. Skole-hjemsamarbejde

De Samvirkende Invalideorganisationer (DSI) finder, at det bør afspejles klart i lovgivningens og bemærkningernes formuleringer, at skole-hjem samarbejdet også er vigtigt, når der er tale om børn, der har handicap, idet forældrene kender barnet bedst, og der skal være respekt herfor. DSI tilføjer, at det er nødvendigt med en dyb forståelse af de bekymringer, som forældre til børn med handicap har.

Lærerseminariernes Bestyrelsesforening (LSB) anbefaler, at det i det kommende arbejde med udarbejdelse af bekendtgørelse og CKF'er præciseres, hvorledes forpligtigelsen over for vigtige sider af lærerens arbejde som klasselærer, opdrager og formidler tydeliggøres i læreruddannelsen. Ligesom LSB finder det vigtigt, at forældresamarbejdet bliver til andet end et tilbud om frivillige kurser.

Lærerstuderendes Landskreds (LL) ser positivt på en styrkelse af skole-hjemsamarbejdet på læreruddannelsen og mener, at en styrkelse af denne dimension kan være med til at reducere studerendes praksisshok, samt kan give de kommende lærere forudsætningerne for at indgå i et konstruktivt fremadrettet samarbejde med forældrene om elevernes personlige og faglige udvikling.

Skole og Samfund (SoS) finder det meget positivt, at det i lovforslaget understreges, at fokus på undervisningen i skole/hjem-samarbejde skal øges. SoS anfører, at det kan være en god idé, således som det foreslås, at indføje emnet som et didaktisk emne i linjefagene, men opfordrer stærkt til, at de kommende CKF'er for fagene rummer meget tydelige anvisninger for undervisningen i dette vigtige emne.

Undervisningsministeriet skal hertil samlet bemærke, at ministeriet har noteret sig den gennemgående tilfredshed med forslaget, og høringssvarene vil indgå i det videre arbejde med udmøntning af lovens bestemmelser i den kommende uddannelsesbekendtgørelse.

4.5. Klasserumsledelse

Børne- og Kulturchefforeningen (BKF) konstaterer med tilfredshed, at man i uddannelsen mere markant end tidligere beskæftiger sig med lærerens kompetencer for at lede undervisningen og at skabe den nødvendige orden og disciplin, i forslaget kaldet klasserumsledelse.

Lærerstuderendes Landskreds (LL) ser positivt på muligheden for, at de studerendes fokus på, at de som undervisere i den danske folkeskole, optræder som ledere og naturlige autoriteter i børnenes hverdag, tydeliggøres i læreruddannelsen. LL anfører, at det er vigtigt, at kommende lærere forholder sig til disse aspekter af lærergerningen og gør sig klart, hvordan de vil administrere deres rolle som autoritet og leder på en konstruktiv måde, der kan være med til at skabe et udviklingsorienteret, frugtbart miljø i klassen, der stimulerer den enkelte elevs personlige såvel som samarbejds-mæssige læring.

Undervisningsministeriet skal hertil samlet bemærke, at ministeriet har noteret sig tilfredsheden med forslaget, og høringssvarene vil indgå i det videre arbejde med udmøntning af lovens bestemmelser i den kommende uddannelsesbekendtgørelse.

5. Samarbejde mellem linjefag, de pædagogiske fagområder og praktikken

Børne- og Kulturchefforeningen (BKF) anfører, at BKF længe har arbejdet for en styrkelse af de pædagogiske fag og specialpædagogikken i uddannelsen, og at dette ønske ser ud til at blive opfyldt, blandt andet gennem den nyskabelse, at lade de pædagogiske fag indgå i linjefagene som et supplement til den didaktikundervisning, der foregår i linjefagene.

Censorformandskabet (CF) er meget positiv over for en styrkelse af samarbejdet mellem linjefagene og de pædagogiske fag men finder, at lovforslagets formuleringer skaber usikkerhed, idet CF henviser til, at ifølge bemærkningerne til lovforslaget skal "relevante dele af de pædagogiske fag med reformen (...) indgå i de store linjefag.", at det senere i bemærkningerne nævnes, at disse dele af de pædagogiske fag skal indgå i de obligatoriske linjefag dansk (aldersopdelt), matematik (aldersopdelt) og natur/teknik og

fysik/kemi med en vægt svarende til 0,2 årsværk, og at der andetsteds står: ”Viden om forskellige aldersgruppers personlige og faglige udvikling, om klasselærerens særlige opgaver og om forskellige evaluering- og dokumentationsformer foreslås flyttet fra de pædagogiske fag bl.a. til de nye store linjefag.” CF finder, at det ikke fremgår klart af bemærkningerne, hvordan samspillet skal ske, og at begreberne ”overføres” og ”indgå” anvendes på en ikke helt klar måde. CF er således i tvivl om, om det kun gælder for de obligatoriske linjefag eller også for de tre øvrige store linjefag, og om undervisningen i de 0,2 årsværk skal være en tydeligt udskilt del af det enkelte linjefag og forestås af en anden lærer og udskilles som en særlig del til eksamen, eller integreres som en del af lærerfagligheden i det pågældende linjefag. CF advarer mod en for snæver definition af de pædagogiske elementer i linjefagene og anbefaler, at fagdidaktikken styrkes i alle linjefag ved, at relevante dele af de pædagogiske fag sættes i spil med fagdidaktikken i det enkelte fag, dvs. som en integreret del af alle store linjefag og i et samarbejde med de små linjefag. CF anfører, at hvis der overføres indholdselementer direkte fra uddannelsens pædagogiske fag til linjefagene, vil det være vanskeligt at undgå indholdsmæssig overlapning i linjefagene, men hvis de pædagogiske elementer sættes i en faglig sammenhæng, er risikoen for overlapning ikke stor. CF finder, at det vil være nærliggende at inddrage praktikken i samarbejdet, hvilket vil styrke forslaget intention om øget samarbejde i tilknytning til forberedelse, gennemførelse og efterbehandling af praktik.

CVU-Rektorkollegiet noterer med tilfredshed, at uddannelsens professionssigte understreges flere steder i lovforslaget, og at samspillet mellem linjefag, de pædagogiske fag og praktik søges styrket gennem et mere forpligtende samspil.

Dansk Magisterforening (DM) finder det positivt, at der lægges op til øget samarbejde mellem linjefagene, de pædagogiske fag og praktikfaget. DM anfører, at de 0,2 årsværk, der skal fungere som en integration af de obligatoriske fag og de pædagogiske fag, tilsyneladende medtælles både i det samlede årsværk for de obligatoriske fag og for de pædagogiske fag, at der bør findes en form for delt samarbejde, og at det må konkretiseres af hensyn til ensartetheden i uddannelsen på tværs af seminarierne. DM anfører, at hvis ikke samarbejdet mellem linjefag og pædagogiske fag konkretiseres og beskrives yderligere i bemærkningerne, bliver det vilkårligt – og på de enkelte seminarier en kamp mellem fagene indbyrdes.

Foreningen af Frie Samarbejdende MVU Institutioner (FSI) finder integration af didaktik i de store obligatoriske linjefag fornuftig og forventer, at det vil styrke de nye læreres kompetencer væsentligt.

Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd (FTF) er enig i, at loven skal sikre såvel en styrkelse af fagligheden som pædagogikken og støtter princippet om øget integration af fag og fagdidaktik i linjefagene med henblik på at opnå dygtigere undervisere i fag. FTF finder, at det er vigtigt nøje at følge om denne målsætning faktisk opfyldes, når der på den ene side foretages en mindre forøgelse af omfanget af de pædagogiske elementer, men samtidig indføres en række relevante nye emner i fagområderne.

Foreningen Læreruddannelsens Pædagogiske Fag (FLPF) vurderer det som positivt, at lovforslaget stiller krav om øget samarbejde mellem linjefag, pædagogiske fag og praktikfaget. FLPF finder, at styrkelsen af samarbejdet mellem linjefag og pædagogiske fag, ved at relevante dele af de nuværende pædagogiske fællesfag (skal) indgå i de obligatoriske linjefag med en vægt svarende til 0,2 årsværk, kun lader sig realisere, såfremt det bliver et centralt krav, at undervisningen i de pædagogiske dele varetages af lærere med relevant pædagogisk uddannelse. FLPF finder det med henblik på uddannelsens professionssigte relevant, at de mål for bl.a. faget almen didaktik, som vedrører udvikling af færdigheder, tilegnes i tilknytning til den studerendes linjefag. FLPF finder, at det samtidig er af afgørende betydning for kvaliteten i uddannelsen også selvstændigt i linjefag og pædagogiske fag at studere og diskutere de didaktiske temaer teoretisk for ikke at reducere undervisningsfærdighed til anvendelse af en række praktiske, metodiske fif. FLPF finder derfor, at viden, begreber og teorier om børns og unges læring og udvikling samt opdragelse og undervisning fortsat bør placeres i fagene psykologi og pædagogik og dermed tages ud af den nuværende indholdsbeskrivelse i lovforslagets bemærkninger. FLPF anfører, at de pædagogiske fags begrænsede timetal under den gældende lov vanskeliggør samarbejdet med linjefagsundervis-

ningen og praktikken, idet det ønskede samarbejde indebærer, at de pædagogiske fag placeringsmæssigt er at finde på hvert af studiets fire år. FPLF anfører, at med få ressourcer bliver fordelingen af de pædagogiske fags timer på hvert af de fire studieår for begrænset til at opnå den forventede effekt af samarbejdet mellem linjefag, pædagogiske fag og praktik.

Lærerseminariernes Rektorforsamling (LSR) finder det tilfredsstillende, at lovforslaget på mange forskellige måder understreger uddannelsens professionssigte og styrker samspillet mellem linjefagene, de pædagogiske fag og praktikken. LSR anfører, at problemet med overlap i forhold til de pædagogiske fagområder, der skal indgå i de obligatoriske linjefag, må løses ved præcisering i en bekendtgørelse.

MVU-Rådet er enig i, at et centralt mål med den nye læreruddannelse er at styrke de pædagogiske elementer, herunder samspillet mellem fag og pædagogik. Rådet anfører, at det derfor er væsentligt, at forslaget lægger vægt på at fagdidaktik bliver et væsentligt element i linjefagene.

Undervisningsministeriet skal hertil samlet bemærke, at dele af den almene didaktik skal overføres til de store linjefag, og at relevante dele af de pædagogiske fag fremover skal indgå i de obligatoriske linjefag. Linjefaglærere vil sammen med lærere i de pædagogiske fag få til opgave at samarbejde om undervisningens nærmere indhold på baggrund af de centralt fastsatte mål og CKF for de enkelte fag. De mere detaljerede spørgsmål, der rejses fra flere høringsspartner i den forbindelse, vil blive afklaret i det kommende bekendtgørelsesarbejde.

6. Linjefag

6.1. Aldersspecialisering i dansk og matematik

Børne- og Kulturchefforeningen (BKF) tilkendegiver, at vægtningen af fagene dansk og matematiks aldersspecialisering ser ud til at have fundet en god løsning. Særligt fremhæver BKF aldersspecialiseringens ”aldersmæssige overlap”, og at det er uligt at vælge begge aldersspecialiseringer som et samlet hele.

Danmarks Lærerforening (DLF) finder det problematisk, at linjefagene dansk og matematik aldersopdeles, da fagenes indhold og progression har sammenhæng i hele skoleforløbet.

CVU-Rektorkollegiet bakker op om den valgte model for aldersspecialisering i dansk og matematik.

Foreningen af Frie Samarbejdende MVU Institutioner (FSI) er tilfredse med at det er muligt at vælge dansk, matematik og naturfag rettet mod hele skoleforløbet. Det er FSI's opfattelse at det skal overlades til de enkelte seminarier, om de ønsker at begrænse mulighederne for at vælge et af de obligatoriske fag rettet mod hele skoleforløbet, da behovet for lærernes faglige profiler varierer meget fra f. eks. de store byer til de tyndt befolkede landdistrikter.

KL er positiv over for forslaget om at styrke linjefagene, herunder også forslaget om at indføre aldersspecialiseringer i fagene dansk og matematik.

Lærerseminariernes Rektorforsamling (LSR) er tilfreds med den valgte model for aldersspecialisering i dansk og matematik. LSR anbefaler ikke, at de studerende får mulighed for at vælge begge aldersspecialiseringer, da det giver større sandsynlighed for, at flere forlader uddannelsen med kun to linjefag.

Lærerstuderendes Landskreds (LL) er imod en aldersspecialiseret tilgang til dansk og matematik, da LL mener, det er nødvendigt som lærer at have de fornødne kompetencer om, hvordan eleverne tilegner sig et fag uden forudgående viden, også selvom man underviser på mellemtrinnet eller i udskoling. LL anfører, at det er vigtigt som professionel lærer i den danske folkeskole at have fagligt overblik og kunne håndtere elever med vidt forskellig faglig ballast, en kyklopisk specialisering fokuseret på alderstrin, risikerer at underminere lærernes faglige overblik. LL mener, at mere kvalificerende og relevante specialiseringsområder burde imødekommes i stedet. Fastholdes aldersspecialiseringen, finder LL det altafgø-

rende, at de studerende først efter fællesforløbet på 0,6 årsværk vælger, hvilket skoleforløb de vil målrette deres fag mod, idet det er nødvendigt, at de studerende træffer deres valg på et fagligt velovervejet grundlag og ikke beslutter sig for specialiseringsgrenen, før de har fået en reel indsigt i fagets indhold.

Undervisningsministeriet skal hertil samlet bemærke, at ministeriet har noteret sig den overvejende tilfredshed med forslaget om aldersspecialisering i dansk og matematik.

6.2. Linjefagsrækken

6.2.1. Antal og omfang af linjefag

Børne- og Kulturchefforeningen (BKF) anfører, at BKF længe har givet udtryk for, at antallet af linjefag i den nugældende uddannelse var for højt, hvis en passende faglig fordybelse skulle opnås. BKF finder derfor, at reduktionen til 3, eventuelt 2 linjefag, er i bedste overensstemmelse med ønsket om faglig fordybelse. BKF hilser med tilfredshed, at der nu bliver større spredning i den vægt, der tillægges de enkelte linjefag. BKF anfører, at det ikke har været indlysende, at alle fag, bortset fra dansk og matematik, i den nugældende uddannelse har haft samme værdi.

Censorformandskabet (CF) ser positivt på, at alle linjefag får en større plads i uddannelsen, men ser en række problemer ved den valgte opdeling i store og små linjefag. CF finder, at defineringen af de såkaldt obligatoriske linjefag, herunder den valgte aldersopdeling efter et fælles forløb i dansk, matematik og naturfag (natur/teknik og fysik/kemi) forekommer velbegrunderet. CF savner derimod begrundelser for valget af de andre tre fag, som skal være store linjefag og valget af de fag, som skal være små. CF stiller spørgsmålstegn ved, hvorfor f.eks. engelsk skal være dobbelt så stort som tysk, hvorfor idræt skal være dobbelt så stort som musik, og hvorfor biologi kun skal være halvt så stort som natur/teknik.

Dansk Industri (DI) finder, at opdelingen og vægtningen af linjefag er en klar forbedring i forhold til den gældende læreruddannelse.

Dansk Magisterforening (DM) finder det u hensigtsmæssigt, at der opereres med såvel obligatoriske fag på 1,2 årsværk som ikke-obligatoriske fag på 1,2 årsværk, idet det vil medføre u hensigtsmæssige bindinger på linjefagssammensætningen. DM finder det f.eks. uheldigt, at de studerende afskæres fra at vælge både engelsk og tysk og at vælge både historie og samfundsfag. DM anfører, at det virker besynderligt, at fagene idræt, engelsk og historie bliver læreruddannelsens største fag, idet de i modsætning til dansk, matematik, fysik/kemi og natur/teknik ikke skal yde 0,2 årsværk til at skabe sammenhæng med det pædagogiske fagområde. DM foreslår derfor, at kun de fag, der indgår i rækken af obligatoriske fag, tildeles forhøjet årsværk. DM anfører herudover, at størrelsesforskellen mellem de store linjefag på den ene side og de pædagogiske og små linjefag på den anden side er for stor. Desuden finder DM det uheldigt, at hensyntagen til skolefagernes omfang i folkeskolen finder sted ved denne markante forskel i linjefagernes årsværk. DM foreslår derfor, at dette i stedet finder sted ved en dimensionering af linjefagene efter behovet for lærere i folkeskolen, og at kriterierne for en sådan dimensionering lægges klart frem.

Fagligt Forum – Paraplyorganisation for de faglige foreninger i læreruddannelsen (FF) finder, at den nye uddannelse bør sikre, at de lærerstuderende får mulighed for at udvikle mere faglighed. Derfor støtter FF forslaget om mere undervisning i fagene. FF vurderer dog, at størrelsesforskellen i årsværk mellem store linjefag, små linjefag og de pædagogiske fag er for stor. FF anfører, at når man ønsker, at folkeskolens lærere skal have en bedre faglig uddannelse, bør man sikre, at alle fag får mere tid til den faglige fordybelse. FF finder ikke, at argumentet om, at omfanget af årsværk for den studerende bør afhænge af skolefagernes omfang i folkeskolen giver mening, idet alle læreropgaver i folkeskolen skal løses på et højt fagligt niveau. FF anfører, at konsekvensen er, at læreruddannelsens fag får forskellig kvalitet.

Foreningen af Frie Samarbejdende MVU Institutioner (FSI) finder størrelsen og størrelsesforskellene på linjefagene passende.

Foreningen af Seminariernes Lærere i Billedkunst (SLB) foreslår, at alle studerende får 3 linjefag, der er styrket mærkbart i omfang. SLB foreslår, at dansk og matematik i fremtiden får et omfang på 1,0 årsværk, og at øvrige fag i læreruddannelsen, herunder billedkunst, øges til 0,7 årsværk, idet dette vurderes at skabe balance mellem en vis forsyningssikkerhed i forhold til skolernes behov og en tiltrængt faglig fordybelse i alle linjefag. SLB finder, at denne ændring vil rette op på den skævvridning af fagligheden, som bliver en følge af lovforslaget, og anfører, at der i det lovforslaget også er tale om en skæv prioritering mellem såkaldt store naturvidenskabelige, humanistiske og praktisk-musiske fag. SLB anfører, at der er en stor risiko for, at lovforslaget får forskellige utilsigtede følger i forhold til de studerendes valg af linjefag og kan tvinge seminarier til at skære ned på udbuddet af linjefag, hvilket kan medføre, at der i forskellige egne af landet ikke uddannes lærere i bestemte fag, og at det i så fald vil blive et fremtidigt perspektiv af lovforslaget, at fagligheden på landets skoler i værste fald forringes.

Lærerseminariernes Rektorforsamling (LSR) finder det tilfredsstillende, at lovforslaget foreslår færre og større linjefag, og at det betones, at hovedreglen er 3 linjefag med henblik på at realisere målsætningen om, at undervisningen i folkeskolen skal varetages af linjefagsuddannede lærere. LSR finder, at der er for stor forskel på 0,6-fag og 1,2-fag, samt at der er for mange 1,2-fag. LSR savner en faglig begrundelse for, hvorfor der er behov for forskel i linjefagenes størrelse, herunder hvorfor det er nødvendigt, at nogle fag er dobbelt så store som andre fag.

Lærerstuderendes Landskreds (LL) mener, at det er essentielt, at de studerendes fordybelse i linjefagene sikres i denne reform, og forholder sig positivt til en forøgelse af linjefagenes omfang, men anfører, at forøgelsen ikke må ske på bekostning af uddannelsens pædagogiske fagblok. LL mener, at der i den fremlagte reform er for stor forskel på små og store linjefag, og at en så markant forskel på linjefagenes omfang risikerer at resultere i en opfattelse af fagene som A- og B-fag. LL ser hellere, at alle studerende er sikret 3 linjefag, og at forskellen mellem store og små linjefag ikke er af et så betydeligt omfang. LL finder i øvrigt, at antallet af linjefag på 1,2 årsværk er u hensigtsmæssigt. LL anfører, at jo flere fag der har et omfang på 1,2 årsværk, desto flere studerende ender med 2 linjefag. LL havde gerne set, at fag på 1,2 årsværk, udelukkende var de fag, de studerende skal vælge, og at de resterende linjefag fik et omfang der gjorde det muligt for alle studerende at få 3 linjefag.

Skole og Samfund tilkendegiver, at den styrkelse af fagligheden, som reduktionen af antallet af linjefag fra 4 til 2-3 er udtryk for, er en forbedring af uddannelsen.

Dansk Magisterforening (DM) finder, at der er tale om en u hensigtsmæssig stærk nedprioritering af fagene billedkunst, biologi, fransk, geografi, hjemkundskab, kristendomskundskab/religion, materiel design, musik, samfundsfag og tysk. DM anfører, at idet de nævnte fag kun får tildelt 0,6 årsværk, vil de formentlig blive betragtet som lavstatusfag i forhold til de fag, der bliver dobbelt eller tre gange så store, at idet skole- hje msamarbejdet, evaluering og dokumentation m.m. skal indgå i alle linjefagene, er der ikke tale om en reel opjustering i forhold til i dag, og de ekstra 0,05 årsværk bliver mere end spist op. DM anfører, at muligheden for at vælge de nævnte fag nedskæres fra de nuværende tre til to, og pga. de mange store linjefag, der kan kombineres på forskellig vis, vil den reelle valgmulighed blive betydeligt lavere. DM anfører, at engelsk, historie og idræt for øjeblikket er nogle af de mest valgte fag på seminarierne og fortsætter den tendens, vil meget få vælge tre linjefag. I relation til nedprioritering nævner DM desuden, at det alene er disse fag, der skal konkurrere med de nye fag specialpædagogik og dansk som 2. sprog, at fagene ikke får tilknytning til de pædagogiske fag, at de fleste af fagene ikke nævnes i forbindelse med etablering af videntcentre og dermed den fagdidaktiske forskning, og at fagene heller ikke nævnes i forbindelse med efteruddannelse af folkeskolelærerne. Herudover anfører DM, at det samlede timetal på seminarierne i disse fag formentlig vil blive langt mere end halveret i forhold til i dag, hvorfor en del af fagene må udgå af seminarierne fagrække, hvilket vil medføre geografiske områder, hvor ingen lærere uddannes med bestemte linjefag. DM anfører, at der i mange af de kommende professionshøjskoler vil være så langt mellem seminarierne, at en linjefagsdeling ikke reelt vil løse dette problem.

DM finder, at ovenstående er i modsætning til den langsigtede strategi om, at alle lærere kun skal undervise i deres linjefag, og efterlyser derfor en præcisering af, hvordan dette tænkes realiseret.

Lærerseminariernes Bestyrelsesforening (LSB) anerkender lovforslagets intentioner om at styrke fordypelsen i uddannelsen ved at reducere antallet af linjefag, men gør opmærksom på forslaget klare skævvridning af linjefag, idet linjefagene dansk og matematik vil blive meget store, ligesom engelsk, fysik/kemi, historie, idræt og natur/teknik vil få en meget stor vægt i forhold til resten af linjefagene. LSB har vanskeligt ved at se, at denne skævvridning er reelt begrundet i skolens behov. LSB medgiver behovet for en faglig styrkelse af fagene, men med det stillede forslag sker denne faglige styrkelse kun i udvalgte fag. Udvalget af de store linjefag ser for LSB mere ud til at være begrundet i politiske ønsker om, hvad er ønskeligt at styrke, end et reelt behov i skolen og dens brugere.

Undervisningsministeriet skal hertil samlet bemærke, at ministeriet har noteret sig de forskellige holdninger til lovforslagets linjefagsmodel. Undervisningsministeriet skal bemærke, at såfremt de studerendes valg af linjefag ikke er i overensstemmelse med folkeskolens behov, vil undervisningsministeren kunne fastsætte regler til sikring heraf.

6.2.2. Styrkelse af naturfagene

Biologforbundet (BF) mener ikke, at der med lovforslaget er tale om en generel styrkelse af naturfagene, og dermed heller ikke en styrkelse af børns og unges interesser inden for området. BF påpeger, at den lave interesse for naturfagene, specielt blandt pigerne og specielt i forhold til skolefaget fysik/kemi, har betydning i forhold til rekruttering til uddannelser i tekniske/naturvidenskabelige fag, hvorimod rekruttering til biologiske videregående uddannelser ikke er noget problem, og at de unge udtrykker større interesse indenfor dette fagområde. BF anfører, at man skal være varsom med ændringer, der kan ødelægge de unges interesser inden for de relativt populære fagområder. BF henviser til rapporten ”Fremtidens naturfag i folkeskolen”, om at de fire naturfaglige linjefag i læreruddannelsen alle skal være på minimum 1 årsværk og have et fælles naturfagsdidaktisk modul, og om at pigernes manglende interesse for fysik/kemi først og fremmest skyldes fagkulturen og fagtraditionen, og at problemet sandsynligvis kan minimeres kraftigt ved at fremme vekselvirkningen mellem naturfagene på 7.-9. klassetrin. BF tager kraftig afstand fra forskelsbehandlingen af de naturfaglige linjefag i lovforslaget, som ikke lægger op til en styrkelse af biologi og geografi – og som ikke bidrager til at fremme et samarbejde og en vekselvirkning mellem fagene. BF foreslår, at alle de fire naturfaglige linjefag hver skal udgøre 1,2 årsværk – heraf et fælles naturfagsmodul på 0,6 årsværk, at den studerende vælger det første linjefag blandt fagene dansk, matematik og naturfag (ét af de naturfaglige linjefag), og at hvis den studerende vælger to naturfaglige linjefag, at disse tilsammen udgør 1,8 årsværk. Alternativt foreslår BF, at den studerende vælger det første linjefag blandt dansk, matematik og to naturfaglige linjefag på i alt 1,8 årsværk. BF anfører, at fysik/kemi-fagets rekrutteringsproblemer ellers forventes at blive meget store under den nye uddannelse, da kun ganske få søger ind på læreruddannelsen med fysik/kemi på gynasialt B-niveau eller højere. BF anfører hertil, at det er en almindelig erfaring, at en hel del lærerstuderende med linjefag i biologi eller geografi bliver så tændt på naturfagsundervisningen, at de efterfølgende beslutter også at læse fysik/kemi, og at en start i et af de ”bløde” naturfag er motiverende for interessen.

De naturfaglige foreninger (NF) ønsker en højere grad af ligestilling mellem naturfagene, og at det naturfaglige område bliver set som en helhed, hvilket kan styrke sammenhængen mellem natur/teknik og de tre naturfag i overbygningen, fysik/kemi, biologi og geografi, og sammenhængen mellem de tre fag i overbygningen. NF udtrykker bekymring for, at fremhævelsen af natur/teknik og fysik/kemi i læreruddannelsen ikke vil være gavnlige for udviklingen af en naturfaglig kultur blandt naturfagslærere på landets folkeskoler. NF bifalder idéen om et bredt naturfagligt forløb som introduktion til det naturfaglige område og foreslår, at det brede naturfaglige forløb bliver en fælles introduktion for alle fire naturfag, jf. anbefalingerne i rapporten om Fremtidens naturfag i folkeskolen. NF anfører, at de lærerstuderende herved vil få mulighed for at vælge 1, 2 eller 3 naturfaglige linjefag. NF finder, at den studerendes første naturfaglige linjefagsvalg skal bestå af det brede naturfaglige forløb på 0,6 årsværk samt 0,6 årsværk til

1. linjefag, og hvis den studerende derudover yderligere vælger naturfaglige fag, tæller de hver med 0,6 årsværk. NF anbefaler, at det brede naturfaglige forløb bør behandle generelle fagdidaktiske elementer som f.eks. evaluering, tværfaglighed, skriftlighed, progression, dreng/pige-problematikker, hverdagsforestillinger og videnskabsteori samt faglige emneområder, der knytter an til alle naturfagene. NF ser meget positivt på et tæt samarbejde med lærere fra den almindelige faggruppe vedrørende det brede naturfaglige forløb og ser dette som en enestående mulighed for at styrke relationen mellem almen- og fagdidaktikken.

KL ser positivt på kravet om obligatorisk valg af et linjefag mellem ikke blot dansk og matematik som i dag, men mellem fire grundlæggende linjefag, der foruden dansk og matematik også omfatter natur/teknik og fysik/kemi.

Undervisningsministeriet skal hertil samlet bemærke, at ministeriet har noteret sig høringssvarene om et fælles naturfagligt indgangsforløb til uddannelsens fire naturfag samt bekymringerne for den lave interesse blandt børn og unge for naturfag. Linjefagsdækningen, herunder på det naturfaglige område, vil blive fulgt af den følgegruppe, der nedsættes til at overvåge reformens virkninger.

6.2.3. Specialpædagogik

Børne- og Kulturchefforeningen (BKF) finder det positivt, at specialpædagogik både skal indgå i alle pædagogiske fag og endvidere nu også bliver et linjefag.

Censorformandskabet (CF) tilkendegiver, at det nye linjefag specialpædagogik forekommer velbegrunderet som en del af læreruddannelsen.

For De samvirkende Invalideorganisationers (DSI) bemærkninger vedrørende linjefaget specialpædagogik henvises til notatets afsnit 4.2. om specialpædagogik i de pædagogiske fag.

Det Centrale Handicapråd (DCH) mener, at det er positivt, at der fremover bliver mulighed for at vælge specialpædagogik som linjefag. Herunder ønsker DCH at fremhæve, at der bør være fokus på, at linjefaget i specialpædagogik ikke alene sigter mod undervisning i specialskolerne, men at faget også retter sig mod undervisning i den ordinære folkeskole.

Lærerseminariernes Bestyrelsesforening (LSB) går ud fra, at det med oprettelse af linjefaget specialpædagogik bliver muligt at skrive en specialpædagogisk opgave uden faglig binding til et af de andre linjefag.

Lærerseminariernes Rektorforsamling (LSR) støtter den målsætning, der ligger bag indførelsen af et nyt linjefag i specialpædagogik men finder, at dette mål bedre kunne nås ved et særligt fællesfag eller ved en udvidelse af ECTS-rammen for fællesfaget pædagogik, så der var plads til, at det også kunne rumme det specialpædagogiske perspektiv. LSR påpeger, at ved en sådan løsning, ville alle studerende blive opkvalificeret på det specialpædagogiske område, mens det med linjefagsløsningen i sagens natur kun bliver nogle studerende, der opnår et bedre grundlag for specialpædagogikken.

Lærerstuderendes Landskreds (LL) er tilfredse med, at der oprettes et nyt linjefag i specialpædagogik samtidig med at elementer fra dette fag integreres i uddannelsens øvrige fag.

Skole og Samfund ser indførelsen af linjefaget specialpædagogik som en forbedring af uddannelsen, idet der længe har været behov for større viden om børn med specielle behov i folkeskolen.

Undervisningsministeriet skal hertil samlet bemærke, at ministeriet har noteret sig den gennemgående tilfredshed med forslaget, og høringssvarene vil indgå i det videre arbejde med udmøntning af lovens bestemmelser i den kommende uddannelsesbekendtgørelse.

6.2.4. Dansk som andetsprog/undervisning af tosprogede

Børne- og Kulturchefforeningen (BKF) har med tilfredshed noteret sig, at undervisningen af tosprogede skal indgå som et element i de pædagogiske fag og de obligatoriske linjefag.

Censorformandskabet (CF) konstaterer med tilfredshed, at forsøgslinjefaget dansk som andetsprog indgår i rækken af linjefag.

CVU-Rektorkollegiet (CVUR) betragter det som en meget væsentlig, positiv ændring, at linjefaget dansk som andetsprog fremover indgår i læreruddannelsen.

Lærerseminariernes Rektorforsamling (LSR) noterer sig med tilfredshed, at linjefaget dansk som andetsprog fremover indgår i læreruddannelsen.

Lærerstuderendes Landskreds (LL) er tilfredse med, at linjefaget i Dansk som Andetsprog fastholdes på læreruddannelsen, samtidig med at elementer fra dette fag integreres i uddannelsens øvrige fag.

Undervisningsministeriet skal hertil samlet bemærke, at ministeriet har noteret sig den gennemgående tilfredshed med forslaget.

6.2.5. Materiel design

Censorformandskabet (CF) ved censornæstformændene Hanne Schneider for faget håndarbejde og Ole Skovmøller for faget sløjd, anfægter beskrivelsen af, at håndarbejde og sløjd i den nye læreruddannelseslov foreslås ”slået sammen” til faget materiel design, idet ordlyden ”slås sammen”, opfattes som antydende en forventning om, at man i det nye fag kan uddanne *både* håndarbejds lærere og sløjdlærere. Det anføres, at det ikke kan lade sig gøre, dels fordi tiden ikke slår til, dels af sikkerhedsmæssige grunde for specielt sløjdfagets vedkommende. Der udtrykkes samtidig bekymring over, at det praktisk-musiske i den nye læreruddannelseslov, samtidig med at de to fag er reduceret, ikke er indtænkt på anden vis end et tilbud til de studerende om et kursusforløb, og der opfordres til, at den praktisk-musiske dimension kommer til at indgå i alle læreruddannelses-fagenes CKF-områder, hvor det er naturligt.

Danmarks Lærerforening (DLF) efterlyser argumenter for oprettelsen af det nye linjefag materiel design og undrer sig over, at der oprettes et nyt linjefag i læreruddannelsen, mens fagene håndarbejde og sløjd fortsat er to selvstændige fag i folkeskolen. DLF påpeger, at forslaget lægger op til en række spørgsmål vedrørende fagets indhold, sammenhængen med skolefagene håndarbejde og sløjd, undervisningsmaterialer, efteruddannelse m.v.

Dansk Industri (DI) finder, at det nye fag materiel design bør inddrage erhvervslivets viden, erfaringer og ønsker til mål, fagbeskrivelser og centrale kundskabs- og færdighedsområder. DI lægger vægt på at der sker en total nytænkning af faget med vægt på processer omkring frembringelse af tekniske og materielle produkter.

Dansk Magisterforening (DM) efterlyser argumenter for sammenlægningen af håndarbejde og sløjd til materiel design. DM ser det som et problem, at der ikke er synkronitet mellem folkeskoleloven og linjefagsudbudet og stiller spørgsmålstegn ved hvordan forsyningsikkerheden sikres i forhold til folkeskolen og ved, om der på sigt risiko for en endnu dårligere tilgang til håndværksfagene.

Lærerstuderendes Landskreds (LL) erfarer med forundring, at der oprettes et nyt linjefag kaldet materiel design, der ikke findes som fag i folkeskolen, og at de selvstændige linjefag sløjd og håndarbejde afskaffes. LL opfordrer til, at der bliver taget en drøftelse af sløjd og håndarbejdes fremtid i den danske folkeskole. LL anfører, at oprettes et nyt linjefag på læreruddannelsen, der skal give undervisningskompetence i to af folkeskolens fag, nedprioriteres lærernes faglighed i netop disse to fag i folkeskolen.

Undervisningsministeriet skal hertil samlet bemærke, at høringssvarene vil indgå i det videre arbejde med udmøntning af lovens bestemmelser i den kommende uddannelsesbekendtgørelse.

6.2.6. Samfundsfag

Dansk Industri (DI) finder, at linjefaget samfundsfag bør revideres og inddrage erhvervslivets viden, erfaringer og ønsker til mål, fagbeskrivelser og centrale kundskabs- og færdighedsområder. DI finder, at de studerende bør opnå indsigt i den danske erhvervsstruktur, arbejdsmarkedsforhold og grundlæggende erhvervsøkonomi.

Undervisningsministeriet har noteret sig høringssvaret, som vil indgå i de videre overvejelser og det videre arbejde med gennemskrivning af samtlige fags mål og centrale kundskabs- og færdighedsområder.

6.2.7. Idræt

Dansk Industri (DI) finder, at det øgede omfang af faget idræt bør benyttes til inddragelse af teoretiske aspekter af fysiologi, biologi, sundheds- og ernæringsundervisning.

Foreningen af Frie Samarbejdende MVU Institutioner (FSI) finder det fremsynet at gøre idræt til et stort fag og forpligte faget på sundhedsområdet, da FSI allerede nu kan se en truende udvikling i børn og unges livsstilsrelaterede sygdomme.

Undervisningsministeriet har noteret sig høringssvarene, som vil indgå i de videre overvejelser og det videre arbejde med gennemskrivning af samtlige fags mål og centrale kundskabs- og færdighedsområder.

6.2.8. Hjemkundskab

Seminiernes Hjemkundskabslærerforening (SHL) finder det tilfredsstillende, at fagligheden i hjemkundskab styrkes, samt at linjefaget øges med 0,05 årsværk. SHL udtrykker undren over, at andre sundhedsfaglige fag opprioriteres i forhold til hjemkundskab, idet SHL anser det for vigtigt, at sundhedsdimensionen også varetages i forhold til kostområdet, herunder forebyggelse af kostrelaterede sygdomme, hvilket er en væsentlig del af faget hjemkundskab. SHL finder det afgørende, at ernæringsområdet i såvel teori som praksis indgår som en betydelig del af hjemkundskab/sundhedsundervisningen i folkeskolen. SHL henviser i den forbindelse bl.a. til regeringsoplægget ”Sund hele livet – de nationale mål og strategier for folkesundheden 2002-10”, familie- og forbrugsministerens tænketank i ”50 forslag til initiativer og partnerskaber, der vil forebygge overvægt i Danmark”, Sundhedsstyrelsens forslag om, at etablere nye, styrkede retningslinjer for faget hjemkundskab herunder øge antallet/sætte minimumskrav til antallet af lektioner, styrke kravet til lærernes kompetence, og udvikle nye oplæg til indholdet i undervisningen vedrørende ernæring og madlavning. SHL anfører, at hjemkundskab er et unikt fag, som giver både studerende og elever i folkeskolen mulighed for at klare sig selv som mennesker og fremtidens forbrugere ved at der i hjemkundskabsundervisningen sker en kobling af teori og praksis, og at faget derfor bør styrkes.

Undervisningsministeriet har noteret sig høringssvaret, som vil indgå i de videre overvejelser og det videre arbejde med gennemskrivning af samtlige fags mål og centrale kundskabs- og færdighedsområder.

6.2.9. Billedkunst

Foreningen af Seminiernes Lærere i Billedkunst (SLB) foreslår, at man tænker visionært og gør et fremtidigt billedfag i læreruddannelsen til et billed- og mediefag, hvilket kan lette stoftrængslen i danskfaget og på den måde styrke fagligheden i dansk samt betyde en fremtidig kvalificering af arbejdet med medier på læreruddannelsen og i skolen, fordi arbejdet med medier kvalificeres i samspil med det billedkundskabsmæssige indhold og den fremstillende praksis, der arbejdes med inden for rammerne af billedkunstfaget. SLB anfører, at de særlige begrundelser for i øvrigt at styrke billedfaget mærkbart har at gøre med, at der er brug for de kompetencer, man kan udvikle gennem uddannelse i dette fagområde.

de, hvilket kræver tid og rum. LSB henviser til nylige og tidligere sager, der efter LSB's opfattelse viser, hvordan billeder med høj effekt bruges og kan misbruges i kommunikationen i den globaliserede verden. LSB anfører, at et billedfag i skolen skal varetage udviklingen af elevernes billedfaglige kvalifikationer, fordi sådanne kvalifikationer er en forudsætning for, at man kan udvikle visuel kompetence, at viden, meninger og holdninger i stigende omfang skabes og kommunikeres gennem brug af billeder og andre former for visuel fremstilling – ikke mindst i kraft af den moderne informationsteknologi. LSB anfører, at et billedfag i skolen desuden skal yde sit bidrag til udviklingen af en række almene, efterspurgte og relevante kompetencer i nutidens samfund, herunder evnen til at tænke innovativt og kreativt, analytisk kompetence, og en særlig visuel formidlings- og kommunikationskompetence. LSB finder, at et billedfag bør styrkes mærkbart og foreslår et omfang på mindst 0,7 årsværk. LSB henviser til, at studerende i faget generelt møder med sparsomme faglige forudsætninger, fordi faget er et lille fag i grundskolen, hvilket skinner igennem hos de studerende, der har studeret billedkunst på B-niveau på gymnasiet. LSB anfører, at det i fremtiden bør tydeliggøres, at der i skolens og læreruddannelsens billedfag arbejdes med visuel symboltilegnelse og symbolfremstilling.

Undervisningsministeriet har noteret sig høringssvaret, som vil indgå i de videre overvejelser og det videre arbejde med gennemskrivning af samtlige fags mål og centrale kundskabs- og færdighedsområder.

6.3. De studerendes valg af linjefag

Dansk Industri (DI) peger på, at hvis fagligheden i folkeskolen skal styrkes og flere unge skal rustes bedre til videre uddannelse, er det afgørende, at undervisning foretages af en linjefagsuddannet lærer. DI mener, at der bør foretages en dimensionering af optaget til de forskellige linjefag. DI henviser til, at under den tidligere ordning har f.eks. over 40 pct. af en årgang valgt idræt, og at med den nye ordning med mere lempelige adgangskrav til idræt end til fagene matematik, natur/teknik og fysik/kemi vil der være risiko for endnu større søgning til idræt samtidig med en lavere søgning til de naturfaglige fag.

Dansk Magisterforening (DM) finder det positivt, at det bliver muligt for de studerende at vælge en faglig profil.

Lærerseminariernes Rektorforsamling (LSR) er tilfreds med, at lovforslaget sikrer de studerende højere grad af frit valg af linjefag end i den nuværende læreruddannelseslov. LRF er desuden tilfreds med, at der gives mulighed for begrænsning i antal studerende, der kan vælge de enkelte fag begrænsninger på, hvor mange studerende, der kan vælge begge aldersspecialiseringer i dansk og matematik.

Lærerstuderendes Landskreds (LL) ser positivt på, at den studerende med modellen får øgede muligheder for en faglig specialisering. LL ser kritisk på uddannelsesinstitutionernes mulighed for at begrænse de studerendes adgang til de enkelte linjefag. LL mener, at det er altafgørende, at de studerende baserer deres linjefagsvalg på engagement og interesse, frem for hvilke fag, som de tilfældigvis kan få adgang til. LL anfører, at de studerende gennem en kvalificeret linjefagsvejledning skal have grundlaget for at kunne træffe et kvalificeret linjefagsvalg.

Undervisningsministeriet skal hertil bemærke, at der, som det fremgår af lovforslaget, vil blive nedsat en følgegruppe, der vil overvåge lovens virkninger, herunder linjefagsvalget i forhold til skolens behov.

6.4. Linjefagsdækning

Børne- og Kulturchefforeningen (BKF) anfører, at der igennem mange år har været en vis ubalance mellem de studerendes præferencer og folkeskolens behov, og at en centralt fastsat regulering af de studerendes valg af og optagelse på linjefag næppe alene vil kunne klare problemet – også efteruddannelse af lærere vil skulle medtænkes.

Censorformandskabet (CF) ser i den forskellige vægtning i årsværk af linjefagene en risiko for nogle utilsigtede konsekvenser for de studerendes valg af linjefag. CF anfører, at hvis de fleste ønsker at have tre linjefag, vil engelsk, historie og idræt blive valgt af meget færre end i den nugældende uddannelse.

CVU-Rektorkollegiet (CVUR) støtter målsætningen om, at undervisning i folkeskolen skal varetages af linjefagsuddannede lærere samt forslaget om færre og større linjefag, med tre linjefag som hovedregel.

Danmarks Lærerforening (DLF) finder, at forslaget vil give en række problemer i praksis, idet foreningens beregninger viser, at over halvdelen af landets folkeskoler vil få meget vanskeligt ved at sikre linjefagsdækning, hvis lærerne kun får to linjefag, hvilket mange sandsynligvis vil få med lovforslaget. DLF peger på, at sikring af regeringens målsætning om, at undervisningen i alle fag varetages af linjefagsuddannede lærere, vil betyde, at mange lærere skal efteruddannes i yderligere linjefag. DLF anfører, at uden bindinger på valget af 2. og 3. linjefag, vil studerende, som eksempelvis vælger dansk eller matematik med begge aldersspecialiseringer samt specialundervisning eller dansk som andetsprog komme ud i folkeskolen med kun ét undervisningsfag, hvilket vil give en række problemer.

Danmarks Lærerforening – Lederforeningen (LF) finder, at der for at fremme teamdannelsen og det tværprofessionelle element på skolerne, skal sikres en faglig bredde, som kræver tre linjefag. LF finder således, at alle studerende ved studiestart skal have en vejledning, så valg af linjefag er i overensstemmelse med forudsætningerne i folkeskolen.

Dansk Magisterforening (DM) finder det positivt, at der er en intention om at skabe balance mellem de studerendes valg af linjefag og folkeskolens behov. DM påpeger, at manglende kontinuitet i fagenes vægt kan betyde manglende kvalitet i uddannelsen, da man ikke bare kan finde nye lærere, når der opstår nye søgemønstre til linjefagene blandt de studerende. DM anfører, at seminarierne let vil komme til at bruge unødige ressourcer til lektorbedømmelser/opkvalificering af lærerkræfter, når der hele tiden skal ændres i udbudsrækken af linjefag. DM finder, at det bør præciseres, hvordan det sikres, at udmeldte behov er relevante.

Foreningen af Frie Samarbejdende MVU Institutioner (FSI) har som bilag til høringssvaret vedlagt resultaterne af et prøvevalg i relation til valg af linjefag i den foreslåede læreruddannelse gennemført for alle studerende på den fireårige læreruddannelse på Frederiksberg Seminarium. Svarprocenten er ca. 50 pct., svarende til 384 studerende. Det tilkendegives i bilaget, at fordelingen af de lærerstudendes linjefagsvalg svarer meget godt til skolens behov, dog med en lille underproduktion i engelsk, tysk og fransk og en lille overproduktion i idræt, musik, billedkunst hjemkundskab og materiel design. Det tilkendegives endvidere, at den nye uddannelses faglige profil ifølge undersøgelsen er væsentlig bedre end den nuværende, hvor der er en voldsom overproduktion i idræt, håndarbejde, billedkunst og hjemkundskab. Der henvises til bilaget, som er sendt til Folketingets Uddannelsesudvalg samtidig med høringsnotatet.

Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd (FTF) er enig i ændringen af linjefagsvalget, således at den studerende skal vælge færre linjefag, og at fagenes omfang samtidig øges, men stiller spørgsmålstegn ved om den valgte model med mulighed for valg af ned til to linjefag i praksis vil give problemer med at sikre linjefagsdækningen. Denne problemstilling må efter FTF's opfattelse følges meget nøje.

KL støtter lovforslagets centrale element om at gennemføre en styrkelse af linjefagene herunder, at antallet af linjefag reduceres til to/tre, men understreger, at denne ændring alt andet lige vil kunne svække mulighederne for, at regeringens og KL's fælles målsætning om at øge omfanget af den linjefagsdækkede undervisning i folkeskolens centrale fag, kan efterleves i praksis. KL anfører, at der i endnu højere grad end i dag er behov for at følge valget af linjefag for at sikre, at det fremtidige udbud af læreruddannede med hensyn til linjefagsprofil er i overensstemmelse med folkeskolens behov.

Lærerstudernes Landskreds (LL) finder det uhensigtsmæssigt, at en lang række studerende risikerer at afslutte uddannelsen med kun 2 linjefag. LL finder det altafgørende for sikringen af fagligheden i folkeskolen gennem denne reform, at der sættes fokus på, at lærere som udgangspunkt skal undervise i deres linjefag. LL er bekymret for, om denne målsætning kan nås, hvis en lang række studerende kommer ud med 2 linjefag. LL anfører, at skulle alle studerende sikres 3 linjefag, ville det i realiteten betyde, at alle studerende skulle have to fag på 0,6 årsværk, men at en sådan målsætning på ingen måde ville harmonere med folkeskolens behov, da det i realiteten ville betyde, at der ikke ville blive uddannet lærere i fagene historie og idræt, samt at mængden af undervisere i 0,6-fagene ikke ville harmonere med folkeskolens behov. LL opfordrer derfor til, at de studerendes linjefagsvalg og folkeskolens behov følges tæt.

Seminariernes Hjemkundskabslærerforening (SHL) anfører, at hvis skolerne landet over skal opprioritere hjemkundskab, skal underviserne være uddannede hjemkundskabslærere, hvilket kun 56% af underviserne var i 2005. SHL finder lovforslaget problematisk, fordi den foreslåede struktur på linjefagsvalg kan medføre, at mange studerende vælger de linjefag, der udgør 1,2 årsværk, hvilket kan resultere i, at de studerende bliver nødt til at fravælge de mindre linjefag, heriblandt hjemkundskab.

Skole og Samfund er enige i forligspartiernes erklæring om, at det fremover bør være et hovedprincip, at lærere underviser i deres linjefag men finder, at afvejningen af dette princip mod andre hensyn fortsat bør ligge hos den enkelte skoleleder og skolebestyrelse.

Undervisningsministeriet skal hertil samlet henvise til den følgegruppe, der, som det fremgår af lovforslaget, skal nedsættes med henblik på at overvåge lovens virkninger, herunder linjefagsvalget i forhold til skolens behov.

7. Supplerende kursustilbud

Censorformandskabet (CF) støtter, at de studerende skal tilbydes undervisning i skolens timeløse fag, de såkaldte § 7-fag, færdselslære, sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab samt uddannelses-, erhvervs- og arbejdsmarkedsorientering. CF savner dog en konkretisering af både disse kursustilbud og de øvrige kursustilbud. CF peger på, at kurserne kan blive så små, at de ikke har nogen betydning. CF finder, at det bør overvejes, om kurserne enten bør være obligatoriske, eller om stofområdet – som i den nuværende uddannelse, skal indgå i alle fag.

Danmarks Lærerforening (DLF) finder, at de supplerende kurser, dels i folkeskolens timeløse fag, dels de frivillige kurser i de praktiske og musiske fag samt i skrivning og retorik, omfatter områder, som burde være en del af uddannelsen. DLF finder, at dette er med til at anskueliggøre, at uddannelsens indhold ikke kan rummes inden for rammerne på 4 år. DLF anfører, at man i dag oplever, at der er et efteruddannelsesbehov allerede ved ansættelsen af nyuddannede lærere, hvilket er uholdbart.

De Samvirkende Invalideorganisationer (DSI) ser det som meget positivt, at der er mulighed for at tilbyde kurser i undervisning af voksne med handicap. DSI henviser til, at mange lærere arbejder uden for folkeskolen, og at en del læreruddannede arbejder i voksenspecialundervisningen.

Lærerstudernes Landskreds (LL) finder det yderst positivt, at reformen langt om længe får placeret de timeløse fag på læreruddannelsen, da det er altafgørende for kvaliteten af undervisningen i disse elementer i folkeskolen, at de studerende får mulighed for at tilegne sig kompetencer indenfor den timeløse fagrække. LL havde gerne set, at kursus i førstehjælp ligeledes skulle udbydes på samtlige seminarier.

Seminariernes Forening for Lærere i Retorik og Logopædi (LRL) anfører, at der er meget stor forskel på, hvor stor tilslutning der på de enkelte seminarier har været til kurset i retorik og skrivning for studerende, der ikke vælger dansk, som er obligatorisk for seminarierne men ikke for de studerende. LRL finder, at kommunikation, formidling og viden om og indsigt i eget sprog og stemme er af så vital

betydning for læreren og for udførelsen af professionen, at alle studerende bør undervises i dette område uanset valg af linjefag. LRL påpeger, at man ved at fjerne området fra danskfaget og gøre det til et selvstændigt kursus eller fag for alle studerende, tillige kunne opnå en højere grad af specialisering af underviseren. Fastlæggelsen af et vejledende timetal, som det er tilfældet for andre fag i den kommende læreruddannelse, vil ifølge LRL ligeledes højne det faglige niveau.

Sex og Samfund (SS) henviser til, at SS's erfaringer viser, at der behov for væsentlige forbedringer, hvis undervisningen skal leve op til de målsætninger, der ligger i folkeskoleloven, og til forventningerne til faget fra elever, lærere og samfundet. SS er glade for, at der i lovudkastet lægges op til, at seminarierne forpligtes til at udbyde kurser til de studerende inden for de timeløse fag og for, at der skal fastsættes mål og centrale kundskabs- og færdighedsområder for de supplerende kurser, hvilket kan sikre en ensartethed i seminariernes tilbud, som ikke findes i dag. SS anbefaler en yderligere præcisering af rammerne for seksualundervisningen for at sikre den faglige standard, herunder at der fra centralt hold udstikkes vejledende timetal for kurserne, at seminarierne forpligtes til at udbyde særskilte kurser i hver af de tre § 7-emner, at det medtages i lovteksten, at seminarierne forpligtes til at udarbejde studieordninger for § 7-emnet sundheds-, seksualundervisning og familiekundskab, og at studieordningerne er tilgængelige på seminariernes hjemmesider. SS finder, at lovforslagets ordlyd om, at kurserne i de timeløse fag er et supplement til uddannelsen, lyder uklart og giver signal om, at det ikke betragtes som en integreret del af læreruddannelsen. SS anbefaler, at kurserne i § 7-emnet sundheds-, seksualundervisning og familiekundskab opfattes som en del af uddannelse til lærer og ikke et supplement.

Undervisningsministeriet har noteret sig høringssvarene, som vil indgå i de videre overvejelser og det videre arbejde med mål og centrale kundskabs- og færdighedsområder for de enkelte fag og kurser. Ministeriet skal herved bemærke, at der i forbindelse med udarbejdelse af CKF'er for kurser i folkeskolens timeløse fag skal tages højde for, hvorledes sundhedsundervisning m.v. vil indgå i det nye store linjefag i idræt.

8. Professionsbachelorprojektet

Censorformandskabet (CF) ser det som meget positivt, at bachelorprojektet styrkes ved en opnormering til 10 ECTS-points. CF ser det som en styrkelse af bachelorprojektet, at der i bemærkningerne til lovforslaget står, at færdigheder og viden fra praktik også skal indgå. CF anbefaler, at bachelorprojektet – udover at være knyttet til et linjefag – også kan handle om andre læreropgaver, f.eks. tværfaglig undervisning, skole-hjemsamarbejde, specialundervisning, evaluering og dokumentation.

Foreningen af Frie Samarbejdende MVU Institutioner (FSI) undrer sig over, at man ikke har fastholdt kravet om, at bacheloropgaven skal tage udgangspunkt i et af linjefagene koblet med en didaktisk/praksis vinkel, da FSI har gode erfaringer med det nuværende regelsæt for bacheloropgaven. FSI anbefaler, at man viderefører det nuværende regelsæt.

Lærerstuderendes Landskreds (LL) mener, at det er positivt, at bacheloropgaven hæves i omfang til et omfang svarende til den internationale standard. LL anfører, at det er altafgørende for bacheloropgavens kvalitet, at den studerende i løbet af sin uddannelse opkvalificeres til at skrive en større akademisk opgave med professionssigte. For ikke at risikere at bacheloropgaven er den eneste større skriftlige opgave, anfører LL, at skriftlige opgaver af skiftende omfang skal tænkes ind i deltagelsespligten.

Undervisningsministeriet skal hertil samlet bemærke, at ud over styrkelsen af bachelorprojektets omfang tilsigtes der med lovforslaget ikke en ændring af rammerne for projektet i forhold til, hvad der gælder i dag. De nærmere regler om professionsbachelorprojektet vil blive fastsat i en kommende bekendtgørelse.

9. Praktikken

Børne- og Kulturchefforeningen (BKF) ser det som en positiv nyskabelse, at ansvaret for, om et praktikforløb er bestået eller ikke, flyttes fra praktikskolen til seminariet (efter indstilling fra skolen). BKF

anfører, at der for at vægte praktikkens betydning yderligere kunne strammes op i kravene til professionsbachelorprojektet i retning af, at der skal, frem for at der kan, inddrages praktikerfaringer. BKF vedkender sig medansvar for uddannelsen af praktiklærere, således at udbyttet af praktikken forbedres.

Censorformandskabet (CF) ser positivt på, at faget praktik bevarer sin nuværende størrelse, at de studerende skal have praktik i alle de valgte linjefag, og at praktikken ønskes styrket gennem en bedre sammenhæng med linjefag, bachelorprojektet og de pædagogiske fag. At de studerende skal bedømmes i hver praktikperiode, vil ifølge CF også kunne styrke denne sammenhæng, hvis bedømmelsen ikke hver gang isoleret knyttes til den studerendes præstation på praktikskolen.

CVU-Rektorkollegiet (CVUR) finder forslagene til styrkelse af praktikken hensigtsmæssige, herunder at praktikken i højere grad indgår i sammenhæng men uddannelsens øvrige fag. Ligeledes støtter kollegiet, at alle praktikperioder skal bedømmes, og at denne opgave involverer både praktikskolen og uddannelsesinstitutionen. CVUR henleder opmærksomheden på, at der er en række forhold, så som klageregler og arbejdsdeling mellem praktikskole og læreruddannelsesinstitution, som bør tydeliggøres.

Danmarks Lærerforening (DLF) finder det positivt, at lovforslaget lægger op til et øget samarbejde mellem linjefag, professionsbachelorprojekt, pædagogiske fag og praktik, og foreningen er positiv over for at stramme kravene til bedømmelsen af praktikken, men finder det restriktivt, at studerende som udgangspunkt kun kan gå praktikperioden om én gang sammenlignet med de studerendes muligheder i de øvrige fag. DLF anfører, at en stramning af kravene til bedømmelsen af de studerendes praktik forudsætter, at alle lærere, der har praktikanter, har en praktiklæreruddannelse. DLF finder det derfor positivt, at regeringen og KL er enige om, at praktiklæreruddannelsen nu skal prioriteres i kommunerne, så der sker et løft på området, og foreningen anbefaler, at forligskredsen følger op på denne aftale.

Danmarks Lærerforening – Lederforeningen (LF) anser det i forbindelse med en styrkelse af praktikken for påkrævet, at alle praktikskoler har en uddannet praktikvejleder, så vejledningen og bedømmelsen prioriteres højere, således at eventuelt ikke egnede studerende finder mere relevant uddannelse.

Dansk Magisterforening (DM) stiller spørgsmålstejn ved, hvordan det sikres, at studerende, der kunne lære at blive gode lærere gennem studiet, ikke bliver bortdømt efter første praktik. DM anfører, at praktiklærerne skal opkvalificeres for at blive i stand til at forvalte en progression i praktikuddannelsen, at det er tidskrævende af følge studerendes praktik, og at praktikbedømmelserne vil betyde øget ressourceforbrug. DM anfører, at samarbejdet mellem skole og seminarium kan blive berigende for begge parter, hvis det i høj grad drejer sig om de studerendes udvikling og mindre om bedømmelse, og at skolen kommer til at blive en integreret del af de studerendes uddannelse – praksis og teorimødestedet, men at ressourcerne til dette møde er ikke omtalt i lovforslaget.

Foreningen af Frie Samarbejdende MVU Institutioner (FSI) finder betoningen af praktikkens væsentlige rolle positiv, men mener ikke at man skal bedømmes i den første praktik, da den har en karakter af orientering mod det fremtidige hverv som folkeskolelærer. FSI mener, at bedømmelsen af om en praktik er bestået/ikke bestået skal tages ude på folkeskolerne, der skal forpligtes på at uddanne praktiklærere, der som en del af deres praktiklæreruddannelse, skal sættes i stand til at foretage denne bedømmelse.

Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd (FTF) er positiv overfor stramningen af kravene til bedømmelse af praktik men finder, at ændringen må følges op med den nødvendige uddannelse af praktiklærere.

KL er ikke enig i vurderingen af, at en ændret placering af ansvaret for afgørelsen af praktikken vil føre til den ønskede stramning af bedømmelsen af praktikken. KL synes omvendt, at det må være en rimelig vurdering, at praktikskolerne som kommende potentielle ansættelsessteder besidder de

bedste forudsætninger for at vurdere en studerendes egnethed til udføre lærerjobbet. KL foreslår derfor, at forslaget om at flytte ansvaret for den endelige bedømmelse til seminarierne udgår.

Lærerseminariernes Bestyrelsesforening (LSB) har noteret sig, at undervisning af tosprogede skal indgå som et element i de obligatoriske linjefag, men LSB savner en bemærkning om, at arbejdet med børns forskellighed bør indgå som et element i praktikken.

Lærerseminariernes Rektorforsamling (LSR) er enig i målet om at styrke praktikken og dens samspil med uddannelsens øvrige fag samt i ønsket om at skærpe kravene til bedømmelsen af praktikken. LSR finder det uhensigtsmæssigt med en selvstændig bedømmelse af hver praktikperiode, idet praktik er ét sammenhængende fag i læreruddannelsen. LSR anfører, at det ikke er et mål i sig selv, at flere studerende skal dumpe tidligt i studiet, men at de studerende bliver bedre, hvorfor der skal derfor være mulighed for, at de studerende kan udvikle sig og dygtiggøre sig i løbet af studiet af faget praktik. LSR anfører desuden, at det samtidig er en målsætning, at de studerende meget hurtigt skal i berøring med deres fremtidige virkelighed, at mange seminarier derfor tilrettelægger praktik allerede i 1. semester, og at det ikke er hensigtsmæssigt eller rimeligt, at de studerende skal bedømmes med bestået/ikke-bestået allerede få måneder inde i studiet. LSR foreslår derfor, at der ikke foretages bedømmelse efter den første praktikperiode, men en grundig vejledning. LSR er meget tilfreds med, at forligspartierne har opmærksomhed på sammenhængen mellem en styrkelse af praktikken og styrkelse af praktiklæreruddannelsen.

Lærerstuderendes Landskreds (LL) mener, at uddannelsens praktiske omfang på 0,6 årsværk er passende, men at det er yderst tiltrængt, at det kvalitative indhold og omfanget af praktikken sikres. For at garantere, at praktikken reelt er et fag på uddannelsen, finder LL, at de studerende skal sikres flere timer i praktikforløbet og sikres en kvalitativ vejledning af uddannede praktiklærere. LL hilser en styrkelse af praktikken velkommen og er yderst tilfreds med at studerende i fremtiden skal bestå alle praktikker i modsætningen til i dag. LL påpeger, at det er vigtigt, at den studerendes rettigheder i forbindelse med praktikken og en eventuel erstatningspraktik varetages på en tilfredsstillende måde, der søger at studiefastholde de studerende, der af den ene eller anden grund har dumpet en praktik.

Praktiklederforeningen (PLF) noterer med tilfredshed, at faget praktik fortsat er placeret over alle fire studieår, hvilket giver mulighed for en progression gennem studiet. PLF anbefaler, at der i rammerne for det samlede praktikfag sættes fokus på en beskrivelse af de lærerfaglige kompetencer, som de studerende bør besidde inden for undervisning, klasseledelse, teamsamarbejde og andre læreropgaver, når de afslutter faget, en beskrivelse af hvordan disse kompetencer kan opnås i samspillet mellem seminarium og praktikskoler, linjefag, pædagogiske fag og skolefag samt en vurdering af hvordan rådgivning og bedømmelse kan indvirke støttende gennem studiet mod udvikling af læreridentitet. PLF foreslår, at der indføres en kompetencebeskrivelse af praktikstudiets faser for hvert studieår, at der udarbejdes mål og strategi for det at være praktikskole samt uddannelse af praktiklærere, at der beskrives nye samarbejdsmodeller, f.eks. med mentorordning, at ”andre læreropgaver” præciseres, at en mere omfattende inddragelse af de studerende gennem skoleåret i skolens virksomhed præciseres, og at der sker en øget decentralisering af praktikkens organisation, planlægning og koordination til skolerne med en forpligtelse for skolerne til at beskrive mål, evalueringsformer og øvrige retningslinjer for praktikstudiet på skolen. PLF anfører, at anbefalingerne delvis kan realiseres ved at styrke de studerendes muligheder for at samtænke den afsluttende praktik med arbejdet med bacheloropgaven og ved beskrivelse af operationelle kriterier for den obligatoriske rådgivning og bedømmelse af studerende undervejs i studiet via kompetencebeskrivelsen. PLF er enig i, at der bør være en opstramning undervejs i studiet og finder, at rådgivningen bør følges op af en obligatorisk skriftlig udtalelse fra praktikskolen, hvis den studerende skønnes ikke egnet til lærerarbejde, hvilket bør kunne få den konsekvens, at den studerende bliver afskåret fra at fortsætte uddannelsen. Efter foreningens vurdering bør rådgivningen gennemføres fra 2. studieår. PLF anfører, at da praktik er et fag i læreruddannelsen, er det naturligt, at faget afsluttes med den egentlige bedømmelse som afslutning på praktikken på 4. studieår, og at såvel rådgivning som bedømmelse entydigt skal placeres på praktikskolen og foretages af en uddannet praktiklærer.

Undervisningsministeriet skal hertil samlet bemærke, at regeringen og KL er enige om, at der skal ske et markant løft i antallet af uddannede praktikvejledere inden for de midler kommunerne i perioden 2002-2005 har modtaget i bloktilskud, så målet om uddannelse af ca. 1100 praktiklærere nås, og Undervisningsministeriet vil følge den løbende målopfyldelse gennem den registrerede aktivitet på praktikvejlederuddannelsen. Hvad angår forslaget til opstramning af praktikkens bedømmelse og mulighederne for at gå perioden om ved bedømmelsen Ikke bestået, svarer den foreslåede opstramning til, hvad der gælder inden for pædagoguddannelsen. Forslaget om en mere tydelig ansvarsplacering uddannelsesinstitution og praktikskole imellem ved praktikkens bedømmelse bygger på anbefalinger fra evalueringen af læreruddannelsen.

10. Uddannelsens tværprofessionelle element

Børne- og Kulturchefforeningen (BKF) finder det glædeligt, at der i forslaget lægges op til et formaliseret samarbejde mellem professionsuddannelserne, især lærer- og pædagoguddannelsen, parallelt med hvad der ses i loven om pædagoguddannelserne. BKF bemærker, at samarbejdet kan ske ved fælles temaer – indskoling er et oplagt eksempel – ved fælles specialiseringer eller anden form for samarbejde, der allerede i uddannelsestiden åbner de studerendes øjne for samarbejdsmulighederne.

Censorformandskabet (CF) ser positivt på det tværprofessionelle element som en nyskabelse i uddannelsen, der er helt i pagt med styrkelsen af det professionsrettede.

CVU-Rektorkollegiet noterer med stor tilfredshed, at det tværprofessionelle element og sigte fremhæves i lovforslaget.

De Samvirkende Invalideorganisationer (DSI) påpeger nødvendigheden af, at samarbejde er kvalificeret og ligeværdigt med relevante professioner inden for handicapområdet og anfører, at jo mere komplekst et handicap en elev har, jo flere forskellige personer og professioner er involveret i barnets liv. DSI finder, det er væsentligt, at fremtidens lærere har viden om og forståelse for arbejdsfeltet hos bl.a. sundhedsvæsenets behandlere, hos PPR og andre psykologer, VISO's netværk, sagkyndige i hjælpemidler, materialer og tilgængelighed samt andre sagsbehandlere i regioner og kommuner. DSI anfører, at helhed i forhold til det enkelte barn med handicap kun sikres via tværsektorielt og tværfagligt samarbejde.

Det Centrale Handicapråd (DCH) finder det – i forbindelse med arbejdet med en inkluderende skole – positivt, at der under læreruddannelsen sættes fokus på, at lærere skal kunne samarbejde tværprofessionelt. DCH påpeger, at det er særligt vigtigt, at lærerne uddannes til at kunne samarbejde med andre faggrupper og eksperter for at sikre inklusion i folkeskolen, og for at lærerne kan identificere de elever, der har behov for yderligere pædagogisk støtte og anden specialundervisning.

Foreningen af Frie Samarbejdende MVU Institutioner (FSI) ser det som en styrke ved udkastet til lovforslaget, at der er inddraget et tværprofessionelt element, men en svaghed at det ikke er tildelt en selvstændig økonomi i form af en STÅ angivelse. Hvis dette element skal realiseres, er det nødvendigt, at det modsvarer de tilsvarende elementer i f.eks. socialrådgiver og pædagog uddannelserne.

Lærerseminariernes Rektorforsamling (LSR) hilser indførelsen af det tværprofessionelle element velkommen og anfører, at der må skabes ordentlige rammer for det, hvilket forudsætter, at institutionerne har den fornødne fleksibilitet i tilrettelæggelsen. LSR finder, at det er uklart, om der med indførelsen af det tværprofessionelle element reelt sker en udvidelse af læreruddannelsen ud over fire år (uden tilsvarende økonomi), eller om dette element er tænkt inden for den fireårige ramme.

Lærerstuderendes Landskreds (LL) forholder sig positivt til indførelsen af et tværprofessionelt element på læreruddannelsen. LL anfører, at for at sikre kvaliteten af dette element er det vigtigt, at elementet

indgår i CVU'ernes udviklingsprojekter og udviklingsarbejde, og at institutionerne i samarbejde med de studerende evaluerer og kvalificerer det tværprofessionelle forløb.

Undervisningsministeriet skal hertil samlet bemærke, at der vil blive fastsat nærmere regler og det tværprofessionelle elements mål, omfang og placering i den kommende uddannelsesbekendtgørelse. Undervisningsministeriet skal i relation til det tværprofessionelle elements omfang bemærke, at det skal være på linje med de tilsvarende elementer i de øvrige professionsbacheloruddannelser.

11. IT

Censorformandskabet (CF) støtter ønsket om at foretage en opstramning af fagbeskrivelsernes bestemmelser om anvendelse af IT. CF anfører, at en måde at styrke området på er at stille krav om, at anvendelse af IT skal afspejle sig i prøveformerne.

Dansk Industri (DI) bifalder, at IKT integreres i samtlige fagbeskrivelser. DI finder desuden, at alle lærerstuderende bør certificeres i grundlæggende pædagogisk anvendelse af IKT.

Lærerstuderendes Landskreds (LL) hilser en styrkelse af IT på landets seminarier velkomment. LL finder det vigtigt at påpege, at det ikke, som skitseret i bemærkningerne, udelukkende er fokus på inddragelsen af IT i undervisningen. LL anfører, at skal IT i højere grad integreres i undervisningen og i folkeskolens hverdag, er det vigtigt, at de studerende ikke blot er fortrolige eller stifter bekendtskab med materiel og software, men at IT også anvendes som pædagogisk og didaktisk værktøj, hvilket sikres, ved at de studerende i langt højere grad skal have muligheden for at tilegne sig de værktøjer, der giver dem forudsætningen for at inddrage IT, ikke blot i forberedelsen, men også i undervisningen i folkeskolen.

Undervisningsministeriet skal hertil samlet bemærke, at ministeriet vil stille krav om, at beskrivelse af IT som indhold i fagene indgår i arbejdet med mål og CKF og dermed også i de afsluttende prøver, og at de studerende, som nu, får mulighed for at tilegne sig grundlæggende IT-kompetencer. Ministeriet skal desuden henviser til, at der nedsættes en følgegruppe, som får til opgave at overvåge reformens virkninger.

12. Internationalisering

CVU-Rektorkollegiet (CVUR) finder ikke, at lovforslaget understøtter målsætningen om internationalisering og internationalt samarbejde tilstrækkeligt og anfører, at det er på høje tid at fjerne blokeringerne herfor og ligestille læreruddannelsen med andre MVU-uddannelser, herunder at der gives mulighed for undervisning og eksamen på engelsk, og at mulighederne for praktik i udlandet styrkes væsentligt.

Lærerseminariernes Rektorforsamling (LSR) finder, at der med enigheden i forligskredsen om at styrke den internationale dimension i sprogfagene og muligheden for at tilrettelægge praktikforløb i udlandet samt bedre mulighed for samarbejde mellem danske og udenlandske lærerstuderende bør gøres op med de direkte blokeringer for det internationale samarbejde og den internationale dimension, som den nuværende læreruddannelse rummer. LSR anfører, at læreruddannelsen skal have samme vilkår for internationalt samarbejde som andre MVU-uddannelser, og at det især gælder, at der skal sikres mulighed for praktik i udlandet, hvilket der kun er i begrænset omfang i dag, og at der skal være mulighed for undervisning og eksamen på engelsk.

Undervisningsministeriet skal hertil samlet bemærke, at de nugældende bestemmelser om praktik i udlandet og om dansk som undervisningssprog tænkes ændret i forbindelse med den kommende uddannelsesbekendtgørelse, så institutionerne får bedre muligheder for at indgå i udvekslingsaftaler og andre samarbejdsrelationer med uddannelsesinstitutioner uden for Danmark.

13. Uddannelsen til meritlærere

CVU-Rektorkollegiet (CVUR) støtter bestemmelserne om, at uddannelse erhvervet andre steder kan erstatte dele af uddannelsen, herunder at universitetsuddannede skal have mulighed for at kvalificere sig til at undervise i folkeskolens ældste klasser gennem den allerede eksisterende meritlæreruddannelse og finder, at bestemmelserne om meritlæreruddannelsen fortsat bør fastlægges i en særskilt bekendtgørelse.

Lærerseminariernes Rektorforsamling (LSR) er meget enig i, at regeringens målsætning om, at flere universitetsuddannede skal have mulighed for at kvalificere sig til at undervise i folkeskolens ældste klasser, kan realiseres gennem den eksisterende meritlæreruddannelse. LSR er enig i, at bestemmelserne om meritlæreruddannelsen fortsat skal fastlægges i en særskilt bekendtgørelse. LSR forventer, at de erfaringer LSR har med den nuværende uddannelse, vil blive inddraget i en kommende justering af meritlæreruddannelsen, bl.a. i forhold til adgangsbestemmelser og meritmuligheder.

Undervisningsministeriet skal hertil samlet bemærke, at meritlæreruddannelsen fortsat vil blive reguleret i en særskilt bekendtgørelse herom, og at det af lovforslagets bemærkninger fremgår, at undervisningsministeren vil drøfte indholdet af uddannelsen med forligspartierne.

14. Møde- og deltagelsespligt

CVU-Rektorkollegiet (CVUR) støtter ikke forslaget om at indføre mødepligt på første årgang. CVUR er forbeholden over for en sådan bestemmelse på en videregående uddannelse og finder desuden, at der her er tale om et detaljeringniveau, som bedst beslutes lokalt, dvs. omfattes af reglerne i studieordningerne. CVUR anfører, at flere af de anførte forhold allerede findes typisk i de enkelte studieordninger. Kollegiet deltager gerne i arbejdet med fastlæggelse af de nærmere bestemmelser om deltagelsespligt.

Dansk Industri (DI) kan fuldt ud tilslutte sig opstramningerne vedrørende mødepligt.

Foreningen af Frie Samarbejdende MVU Institutioner (FSI) støtter en mødepligtsmodel på første årgang og er overbeviste om, at det vil øge gennemførelsen og kvaliteten af uddannelsen.

Lærerseminariernes Rektorforsamling (LSR) støtter ikke forslaget om mødepligt på første årgang. LSR gør opmærksom på, at flere af de anførte forslag til stramninger (konsekvenser af manglende deltagelse, f.eks. forudsætning for indstilling til prøve) allerede typisk findes i de enkelte seminariers studieordninger, men LSR deltager gerne i drøftelser om, hvordan der i højere grad sikres de studerende gode studievaner og aktiv deltagelse samt i det foreslåede arbejde med bestemmelser om deltagelsespligt.

Lærerstuderendes Landskreds (LL) ser positivt på, at der er fokus på studiekulturen på lærerstudiet, men mener det er skridt i den forkerte retning at indføre mødepligt på uddannelsens første år, idet det sender et forkert signal til de studerende, nemlig at det er nok at møde op til undervisningen. LL anfører, at et videregående studie som læreruddannelsen kræver en langt mere aktiv deltagelse end blot det at møde frem, og LL så langt hellere, at deltagelsespligten blev udviklet, og at uddannelsens kvalitet var af en sådan beskaffenhed, at den studerende naturligvis ville deltage aktivt i uddannelsen for at kunne tilegne sig de færdigheder, der er nødvendige for at bestå eksamen på læreruddannelsen.

Skole og Samfund støtter forslaget om, at der indføres mødepligt på 1. årgang, idet foreningen er helt enig i nødvendigheden af, at de studerende rent faktisk deltager i undervisningen.

Undervisningsministeriet har noteret sig de forskellige tilkendegivelser i høringssvarene, som ministeriet ikke finder giver anledning til yderligere bemærkninger.

15. Prøver

Censorformandskabet (CF) henviser til, at mange censorer har kritiseret anvendelsen af meget forskellige prøveformer ved mundtlig eksamen. CF kunne derfor ønske sig mere ensartede regler og har de

seneste år drøftet at ændre prøveformerne i retning af en mere differentieret anvendelse af ekstern censur og indførelse af prøveformer, som prioriterer det professionsrettede og de skærpede krav til sammenhængen mellem linjefag, pædagogiske fag og praktik. CF anbefaler, at der igangsættes et arbejde med at udvikle sådanne prøveformer i forbindelse med starten på uddannelsen efter den nye lov.

Dansk Magisterforening (DM) anfører, at hvis samtlige moduler i de obligatoriske fag skal afsluttes med eksamener, vil målet om reduktion af eksamen ved læreruddannelsen ikke blive styrket, at kravet om individuelle eksamener har øget ressourceforbruget til eksamener væsentligt, og at, medmindre man gør noget aktivt for det, er der stor risiko for, at ressourceforbruget til eksamensafvikling vil forøges.

Foreningen af Frie Samarbejdende MVU Institutioner (FSI) er af den opfattelse, at eksamensomkostningerne i den nuværende uddannelse er alt for store, så det ville være godt, hvis den nye uddannelse fik eksamensbestemmelser, der gør det muligt at nedsætte disse udgifter.

Lærerseminariernes Rektorforsamling (LSR) ser ikke, at der i lovforslaget lægges op til nærmere overvejelser om de eksisterende eller nye eksamens- og evalueringsformer i læreruddannelsen. LSR anfører, at det dog er velkendt, at læreruddannelsen er meget eksamenstung, og at eksamen og prøver er meget ressourcekrævende. LSR finder, at lovforslaget på flere punkter lægger op til nye eksaminer eller prøver, og LSR foreslår, at der i forbindelse med implementeringen gives mulighed for en grundig drøftelse af dette forhold – med henblik på at fastholde kvaliteten men finde mindre ressourcekrævende former.

Undervisningsministeriet skal hertil samlet bemærke, organisations- og institutionsinteressenter vil blive indbudt til at deltage i arbejdet med beskrivelse af mål og CKF for de enkelte fag, herunder af prøveformer i fagene. Undervisningsministeriet skal endvidere bemærke, at der ikke tilsigtes, at omfanget af prøver – og derved ressourceforbruget hertil – skal forøges.

16. Vejledende timetal

CVU-Rektorkollegiet (CVUR) støtter ikke forslaget om vejledende timetal, idet det anføres, at for det første lader ”en time” sig vanskeligt definere indholdsmæssigt hensigtsmæssigt, og for det andet er der tale om et lovgivningsmæssigt detaljeringsniveau, som kollegiet ikke kan støtte. Det er efter kollegiets opfattelse ikke muligt at opdele et fag i dele, der forudsætter selvstændig studieaktivitet, og dele, der forudsætter undervisning, idet alle fag kræver både-og. CVUR finder, at ønsket om mere klarhed over samspil og rollefordeling vedrørende undervisning og selvstudier bedre løses lokalt gennem bestemmelser i studieordningerne – som ligeledes offentliggøres og dermed kan indgå i de studerendes valg af uddannelsessted.

Danmarks Lærerforening (DLF) finder det positivt, at der indføres vejledende timetal for at sikre de studerendes vilkår i en periode, hvor der er skåret kraftigt på antallet af undervisningstimer på mange seminarier. DLF anfører, at et minimumstimetal havde været at foretrække, men at et vejledende timetal er et skridt i den rigtige retning. DLF anbefaler, at der indføres vejledende timetal for alle fag i læreruddannelsen, herunder praktikken.

Danmarks Lærerforening – Lederforeningen (LF) ser det som en nødvendighed – for at få en linjefagsuddannelse, der giver en kombination af både faglig dybde og bredde – at seminariernes undervisning effektiviseres, og at undervisningstimetallet forøges. LF anbefaler, at bemyndigelsen anvendes til at fastsætte vejledende timetal for alle læreruddannelsens fag.

Dansk Industri (DI) kan fuldt ud tilslutte sig de opstramningerne vedrørende vejledende timetal.

De naturfaglige foreninger (NF) finder, at det bør sikres, at der er et minimumstimetal af konfrontationstimer i linjefaget, og ikke som i den gældende læreruddannelse, hvor der er stor forskel på lærerdækningen i det enkelte linjefag seminarierne imellem.

Fagligt Forum – Paraplyorganisation for de faglige foreninger i læreruddannelsen (FF) finder, at det vil være godt for kvalitetssikring af uddannelsen at vedtage vejledende minimumstimetal for de enkelte fag.

Lærerseminariernes Rektorforsamling (LSR) henviser til en oversigt over antal lektioner og vejledning sendt til undervisningsministeren og Folketingets Uddannelsesudvalg i november måned 2005, som viser, at der er gennemført en markant reduktion på alle seminarier uanset størrelse og søgning. LSR anfører, at reduktionen ikke er gennemført, fordi seminarierne har ønsket at udbyde færre lektioner og mindre vejledning, men at reduktionerne har været nødvendige, da der ikke var ressourcer til et bedre tilbud. LSR anfører, at denne situation ikke ændres ved at indføre vejledende timetal, hvis ikke der tilføres flere ressourcer, der giver mulighed for et udvidet tilbud af lektioner og vejledning. LSR henviser til, at det anføres i bemærkningerne, at ”Formålet er, at der gives en klar vejledning til læreruddannelsesinstitutionerne og de studerende om, hvilke dele af faget der forudsætter selvstændig studieaktivitet, og hvilke dele der forudsætter undervisning”, men at det efter LSR’s opfattelse ikke muligt at opdele et fag i de dele, der forudsætter selvstændig studieaktivitet, og de dele, der forudsætter undervisning.

Lærerstuderendes Landskreds (LL) forventer, at vejledende timetal på sigt vil bidrage til at sikre kvaliteten af uddannelsen. LL anfører, at udviklingen skal følges tæt og følges op med et decideret minimumstimetal, hvis nedskæringerne på undervisningsudbuddet fortsætter. LL finder det yderst nødvendigt, at der indføres vejledende timetal i alle uddannelsens fag, og LL anfører, at prioriteres der mellem de forskellige fag i forhold til vejledende timetal, risikeres det, at der kommer en u hensigtsmæssig værdiladning af de forskellige fag, og at der kreeres såkaldte besparelsesfag, hvor institutionerne beskærer de fag, der ikke har vejledende timetal af økonomiske årsager.

Undervisningsministeriet skal hertil samlet bemærke, ministeriet har noteret sig de forskellige tilkendegivelser i høringssvarene om vejledende timetal, som ministeriet finder ikke i sig selv giver anledning til yderligere bemærkninger. Undervisningsministeriet skal dog bemærke, at en række CVU’er og seminarier de senere år har oplevet et fald i tilskuddet til læreruddannelsen. De faldende taxameterbevillinger skyldes i højere grad et markant øget frafald gennem de senere år end nedsættelse af de enkelte taxametre som følge af effektiviseringskrav. På den baggrund er det nødvendigt at sætte effektivt ind overfor frafaldet på læreruddannelsen for at sikre institutionerne en bedre økonomi og dermed også mulighed for at opretholde eller udvide. En række tiltag i den nye læreruddannelse vil netop medvirke til at mindske frafaldet blandt de studerende, herunder blandt andet reduktionen af antallet af linjefag og skærpelsen af adgangskravene.

17. Adgangs- og niveaukrav

Børne- og Kulturchefforeningen (BKF) er enig i kravet om minimum gymnasialt B-niveau. BKF er bevidst om det dilemma, der ligger i side at fastholde højest muligt niveau for at styrke uddannelsens status og på den anden side at løbe risikoen for at udelukke studerende, som med en form for suppleringskursus kunne opnå tilfredsstillende kvalifikationer. BKF anfører, at i et ikke utænkeligt fremtids-scenarie med manglende søgning til læreruddannelsen, især i udkantsområder, må muligheden for suppleringskurser være til stede både på seminarierne og andetsteds (højskolerne, f.eks.).

Censorformandskabet (CF) finder, at den nuværende situation, hvor mange studerende ikke har tilstrækkelige forudsætninger, medfører, at der skal undervises på flere niveauer, og at en del studerende ikke når et særligt højt fagligt niveau, hvilket svækker respekten for uddannelsen. Omvendt anfører CF, at meget høje krav om indgangsniveau til et linjefag vil udelukke en del studerende fra at vælge faget, eller måske helt afholde de pågældende fra at søge uddannelsen. CF tilkendegiver, at forslaget om, at seminarierne kan tilbyde suppleringskurser til studerende med for ringe forudsætninger, vil kunne løse noget af problemet. CF anfører, at det vil svække uddannelsen, hvis ressourcerne til dette undervisningstilbud skal tages fra ressourcerne til selve uddannelsen.

CVU-Rektorkollegiet (CVUR) betragter det som en meget væsentlig, positiv ændring, at kravene til de studerendes kvalifikationer ved optagelse til læreruddannelsen strammes.

Danmarks Lærerforening (DLF) finder det positivt, at der indføres skærpede adgangskrav til læreruddannelsen og niveauekrav til linjefagene.

Danmarks Lærerforening – Lederforeningen (LF) anbefaler, at uddannelsen styrkes ved at indføre specifikke adgangskrav for optagelse på seminarierne.

Dansk Industri (DI) kan fuldt ud tilslutte sig de opstramninger, der lægges op til for så vidt angår adgangskrav.

Dansk Magisterforening (DM) finder, at det ved hjælp af landsstatistikker bør undersøges, hvor mange studerende, der har opnået en karakter på mindst 8 i de forskellige fag og niveauer, om de går på seminarierne nu, og hvordan de, hvis dette ikke er tilfældet, skal motiveres til at søge læreruddannelsen fremover. DM efterlyser desuden en afklaring af, hvorvidt en lavere karakter end 8 på A niveau, kvalificerer i de fag, hvor adgangskravet er udmeldt til 8 på B niveau.

KL støtter den foreslåede stramning af adgangskravene til linjefagene gennem den ny bemyndigelsesbestemmelse i § 8, stk. 2, hvorefter der kan fastsættes regler om de studerendes kvalifikationer som betingelse for valg af linjefag. I forbindelse med en kommende administrativ fastsættelse af disse adgangskrav tilslutter KL sig endvidere de konkrete overvejelser i bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser, dog sådan, at KL foreslår, at der ud over dansk (aldersspecialiseret) også kræves gymnasialt A-niveau til linjefagene matematik og engelsk. KL finder for faget matematik, at et sådant specifikt adgangskrav evt. blot kan knyttes til matematik målrettet mellem- og sluttrin.

Lærerseminariernes Bestyrelsesforening (LSB) har noteret sig, at fastsættelse af kvalifikationskrav som betingelser for valg af linjefag sker efter forhandling med de relevante rektorforsamlinger. LSB går ud fra at blive hørt, inden resultatet af sådanne forhandlinger implementeres.

Lærerseminariernes Rektorforsamling (LSR) påpeger, at især nye adgangskrav til linjefagene kan medvirke til uro og usikkerhed hos potentielle ansøgere, så mange i første omgang vælger uddannelsen fra. På længere eller mellemlangt sigt håber LSR, at disse krav kan give ny optimisme og attraktion, så mange unge får lyst til at gå i gang med læreruddannelsen. LSR deler fuldt og helt målet om at styrke uddannelsens faglige niveau og om at tiltrække flere kvalificerede ansøgere til uddannelsen. LSR udtrykker dog betænkelighed ved de overvejelser, som er anført i bemærkningerne side 27, om omfattende krav til de studerendes kvalifikationer som betingelse for valg af linjefag for de enkelte fag i uddannelsen. LSR anfører, at der hermed foreslås ganske enestående bestemmelser for læreruddannelsen, som ikke kendes tilsvarende fra andre uddannelser. De foreslåede bestemmelser vil efter LSR's vurdering medføre stor usikkerhed blandt ansøgere til uddannelsen. LSR frygter, at ulemperne vil være større end fordelene.

Lærerstudendes Landskreds (LL) finder det positivt at sætte fokus på de studerendes kvalifikationer i forbindelse med linjefagsvalg, og finder det helt centralt, at dette fokus følges op af en øget kvalitet i undervisningstilbuddet. LL finder det altafgørende, at dette fokus sammenholdes med suppleringskurser udbudt af seminarierne, der gør det muligt for den studerende at kvalificere sig både inden og under studiet til at studere de linjefag, som den studerende brænder for. LL er bekymret for institutionernes mulighed for at fastsætte egne adgangsbestemmelser for linjefag. LL anfører, at det er altafgørende at sikre, at alle landets lærere er fagligt dygtige, og at deres kompetencer ikke er differentieret i forhold til uddannelsessted. LL anfører desuden, at fokuseres der udelukkende på et gymnasialt karakter niveau, og ikke den studerendes kompetencer, risikeres det, at studerende vælger fag, efter hvad karakterbogen tillader, og ikke efter interesse og kunnen. LL finder det altafgørende, at skærpelsen af det faglige niveau som udgangspunkt tager sit udspring i undervisnings- og eksamensniveauet, og ikke i stive adgangskrav.

veauer på det enkelte fag. LL finder, at den studerende skal sandsynliggøre at kunne følge det høje faglige niveau i fagene på uddannelsen enten ved gymnasialt B-niveau eller lignende, og at det er pertinent at have fokus på ”eller lignende”, da det afspejler anerkendelsen af realkompetencer. LL ønsker ikke, at linjefagsvalget skal begrænses på lokale uigennemsigtige kriterier, men at der skal være samme høje krav til de studerendes kompetencer ved afslutningen af fagene, uanset uddannelsessted.

Undervisningsministeriet skal hertil samlet bemærke, at der i forslagene om niveaukrav til de enkelte linjefag er taget udgangspunkt i sammenlignelige universitetsbacheloruddannelser, og at der med dette udgangspunkt tilsigtes en højnelse af de studerendes indgangsforudsætninger. Målet er at skabe grundlag for, at der ikke fremover i læreruddannelsen skal undervises på flere niveauer, og at undgå, at en del studerende ikke når et særligt højt niveau, som påpeget i Censorformandskabets høringssvar. De forslag til specifikke krav til de studerendes kvalifikation, der er opregnet i forslagets bemærkninger til § 8, stk. 2, vil danne udgangspunkt for de forhandlinger, undervisningsministeren skal have med de relevante rektorsamlinger. I den forbindelse henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 8, hvoraf det bl.a. fremgår, at en stramning af de studerendes indgangsforudsætningerne skal foretages ved en nøje afvejning af fordele og ulemper.

18. Uddannelsesinstitutionerne

18.1. Udbud

Foreningen af Frie Samarbejdende MVU Institutioner (FSI) er meget tilfredse med at ”Uddannelsen foregår på Centre for Videregående uddannelse og på seminarier, der af undervisningsministeren er godkendt til at uddanne lærere til folkeskolen”, da det sikrer den nære tilknytning til de lokale skolevæsenere og dermed muliggør en dynamisk udvikling af læreruddannelse og folkeskole i et tæt samspil.

CVU-Rektorkollegiet (CVUR) finder det afgørende, at den regionalt baserede læreruddannelse oprettholdes med det foreliggende forslag. CVUR anfører, at alene en regional læreruddannelse langsigtet kan sikre forsyningen med veluddannet personale til folkeskolen. CVUR fremhæver, at det forventes, at udbudsretten til læreruddannelsen eksklusivt tilfalder CVU’er/professionshøjskoler.

Undervisningsministeriet har noteret sig høringssvarene vedrørende udbud af læreruddannelsen og har ikke yderligere bemærkninger hertil.

18.2. Samarbejde indbyrdes og med universiteter

Børne- og Kulturchefforeningen (BKF) støtter fuldt og helt behovet for et øget samarbejde mellem seminarierne/CVU’erne og universiteter og andre højere læreanstalter. BKF anfører, at en kritisk masse i fagmiljøerne på de enkelte uddannelsesinstitutioner er væsentlig, at det er af betydning, at de studerende så vidt muligt kan vælge blandt den samlede vifte af linjefag, og at det kan komme til at kollidere med ønsket om, at der stadig vil kunne eksistere små og mellemstore læreruddannelsesinstitutioner også i landets udkantsområder. BKF anfører, at den nye lov kan medføre en øget centralisering af institutioner og dermed på sigt vanskeliggøre rekruttering af lærere til nogle af landets kommuner. Med henblik på at styrke samarbejde mellem læreruddannelsen og kommunerne ser BKF gerne flere partnerskabsaftaler mellem kommuner og uddannelsesinstitutioner, der både kan styrke praktikken og målrette den vigtige efteruddannelse af lærere.

Censorformandskabet (CF) ser positivt på forslagets bemærkninger om, at der bør tilstræbes større lighed i uddannelsesstilbuddet på uddannelsesinstitutionerne og henviser til, at adskillige censorer har peget på, at der f.eks. i de pædagogiske fag er meget store forskelle seminarierne imellem. CF anfører, at det har stor betydning, hvor i uddannelsens forløb forskellige fag og uddannelseselementer er placeret, og at det bør overvejes, om ikke der i bestemmelserne for en ny uddannelse bør sættes grænser for, hvor forskellige uddannelserne forskellige steder i landet kan være. CF anfører, at lovbemærkningernes formulering om, at fagenes nye indhold og sammenhæng stiller krav til lærerne om omstilling, faglig fornyelse og nye måder at organisere og tilrettelægge studiet på, vil skabe behov for ressourcer til udvik-

lingsarbejder og til efteruddannelse af seminariets lærere, så undervisningen kan ske med inddragelse af den nyeste viden på området. CF støtter derfor, at uddannelsesinstitutionerne forpligtes til gennem udviklingskontrakter at udarbejde planer for forskningstilknytningen, at seminarielærere inddrages i arbejdet i de eksisterende og kommende videncentre, og at de gennem efter- og videreuddannelse får mulighed for at tilegne sig de nødvendige kompetencer.

CVU-Rektorkollegiet (CVUR) glæder sig over dannelse af videncentre for undervisning i engelsk, læsning, matematik og naturfagene, iværksættelse af et strategisk forskningsprogram i didaktik samt dannelse af videncentre for undervisning i tysk og fransk. CVUR minder om, at det er af afgørende betydning, at uddannelseslovgivningen i sin udformning giver plads til en realisering af de muligheder, som løbende justering og udvikling af uddannelserne baseret på ny viden og et aktivt samspil med andre uddannelser, vidensektorer og professioner indebærer. CVUR anfører, at de styrkede institutionelle rammer skaber bedre muligheder for udvikling og forbedringer end detaljerede lovbestemmelser.

Danmarks Lærerforening (DLF) er af den opfattelse, at forskningen i fagdidaktiske områder bør opprioriteres som grundlag for en forbedret linjefagsundervisning. DLF finder ikke, at det rækker med en evidensbaseret tilgang, hvor der kun fokuseres på ”undervisningsmetoder, der virker”.

Dansk Magisterforening (DM) finder det positivt, at der skal etableres flere videncentre, og at samarbejdet mellem læreruddannelsen og universiteterne styrkes. DM tilkendegiver, at det bør sikres, at alle fag får forskningstilknytning, idet dette ifølge lovforslaget kun vil ske i bestemte fag.

Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd (FTF) er enig i, at det er vigtigt at styrke læreruddannelsens professionssigte og anfører, at i denne sammenhæng vil det kommende strategiske forskningsprogram i fagdidaktik kunne blive et vigtigt værktøj til skabelse af ny viden, der kan indgå i lærerprofessionens udvikling af undervisningsformerne og af uddannelsen.

KL finder det relevant, at lovforslaget vil styrke læreruddannelsens linjefag gennem etablering af et strategisk forskningsprogram i fagdidaktik.

Lærerstuderendes Landskreds (LL) finder det altafgørende for at skabe den bedst mulige og udviklingsorienterede uddannelse, at pædagogisk og didaktisk forskning i langt højere grad implementeres i grunduddannelsen.

Undervisningsministeriet skal hertil samlet bemærke, at styrkelsen af det forpligtende samarbejde mellem de mellemlange videregående uddannelser, herunder læreruddannelsen, og universiteterne indgår som en del af regeringens globaliseringsstrategi, der vil blive fulgt af en række konkrete initiativer.

18.3. Seminarielærernes kvalifikationer

Danmarks Lærerforening – Lederforeningen (LF) anbefaler, at seminarielærerne har de faglige kompetencer og et kendskab til folkeskolen og dens pædagogik, så de studerende får en mere pædagogisk målrettet undervisning.

Undervisningsministeriet skal hertil bemærke, at det af regeringens globaliseringsstrategi bl.a. fremgår, at alle undervisere på mellemlange videregående uddannelser fremover løbende skal deltage i rotationsordninger og udviklingsprojekter med aftagerne.

19. Akkreditering

Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) finder, at der er konsistens mellem den nye lov og de kriterier, der bliver anvendt i forbindelsen med akkrediteringen af professionsbacheloruddannelserne men peger på, at lovteksten på enkelte punkter med fordel kan udbygges, så kravene bliver gjort mere eksplicite. EVA anfører således, at lovforslagets § 2 med fordel kan suppleres med følgende formulering: ”Forsknings-

metode og videnskabsteori inddrages i uddannelsen som selvstændige faglige emner således at de studerende kan følge og anvende forsknings- og udviklingsarbejde inden for fagområdet”. I relation til lovforslagets §§ 2 og 3 peger EVA på, at det fælleseuropæiske pointsystem European Credit Transfer System (ECTS) med fordel kan anvendes i stedet for årsværk, som det i øvrigt også er gjort i bemærkningerne til de enkelte paragraffer. EVA anfører, at det med fordel kan indarbejdes i lovforslagets § 4 om bachelorprojektet, at omfanget af bachelorprojektet er 10 ECTS-point. Endelig peger EVA på, at lovforslagets § 11 med fordel kan præcisere kravet til, at de studerendes erfaringer fra praktikforløbet skal indgå i undervisningen.

Undervisningsministeriet skal hertil samlet bemærke, at de foreslåede præciseringer vil indgå i de videre overvejelser i forbindelse med fastlæggelse af de nærmere rammer for uddannelsen i den kommende uddannelsesbekendtgørelse.

20. Økonomi

Akademikernes Centralorganisation (AC) finder det afgørende, da der er lagt op til gennemgribende ændringer af læreruddannelsen, at der også afsættes ressourcer til at sikre, at disse ændringer kan gennemføres på forsvarlig vis og komme til at virke efter hensigten. Her tænkes særligt på ressourcer til lærernes kompetenceudvikling og til udvikling af seminariernes videngrundlag, herunder til at udvikle videncentrene og samarbejdet med universiteterne om forskningstillknytning. AC henviser i øvrigt til høringsvaret fra Dansk Magisterforening.

CVU-Rektorkollegiet (CVUR) anfører, at de tiltænkte ændringer med bl.a. styrket fagligt indhold og den nye linjefagsmodel, som betyder, at bl.a. dansk og matematik fylder langt mere end i den nuværende læreruddannelse og dermed kræver flere underviserressourcer, fordrer en målrettet og ekstraordinær efteruddannelse og kompetenceudvikling af underviserne på læreruddannelsen. CVUR anfører, at der formentlig vil blive behov for betydeligt flere undervisere i dansk og færre lærere i en række andre fag, og at disse forandringer indebærer yderst udgiftstunge, ekstraordinære tiltag, som langt overstiger de ressourcer, institutionerne i dag har til rådighed. CVUR påpeger, at det i den forbindelse skal tages i betragtning, at flere af læreruddannelsens undervisere er ansat på statstjenestemandsvilkår. CVUR opfordrer forligspartierne til at afsætte ressourcer til implementeringen af denne lov – dels til omstilling og udvikling af underviserressourcerne (omstillingsfond), dels til synliggørelse af den ny uddannelses kvaliteter over for offentligheden og kommende studerende. CVUR gør desuden opmærksom på de økonomiske implikationer af overgangen til eksamens-STÅ og eksamenernes relative sene placering i uddannelsen. CVUR anfører, at disse to forhold betyder, at institutionerne først tildeles økonomiske ressourcer til uddannelsen, når de studerende har bestået deres eksamener, men eftersom eksamenerne falder sent i uddannelsen, vil ressourcerne nødvendigvis blive anvendt længe før, de haves. Kombinationen af disse to tiltag indebærer ifølge CVUR en stor risiko for markante negative økonomiske effekter for uddannelsesstederne med deraf følgende likviditetsproblemer. CVUR finder dette forhold meget problematisk og forventer, at der vil blive udarbejdet en ordning til løsning af dette problem. CVUR betoner i forbindelse med lærerforsyningen betydningen af, at finansieringen af den nye læreruddannelse indrettes efter modeller, som muliggør et fortsat regionalt udbud af læreruddannelsen.

Danmarks Lærerforening (DLF) henviser til, at der ikke tilføres ressourcer til læreruddannelsen i forbindelse med ændringerne, at læreruddannelsen altså ikke må koste samfundet noget, og at dette er dybt beklageligt og virker helt uforståeligt.

Dansk Magisterforening (DM) undrer sig over, at der ikke er afsat ressourcer til implementeringen af reformen, hvis succes kræver tildeling af ressourcer. DM anfører herved en del små seminarier hidtil har haft held med at udbyde linjefag som samlæste hold, så en stor del af fagrækken kan udbydes, at det kommer til at koste seminarierne ekstra ressourcer ift. overgangsordninger, og at der forudses en del problemer med at videreføre denne praksis, så resultatet kan blive et sporadisk linjefagsudbud kombi-

neret med en anstrengt økonomi. DM anfører endvidere, at da mange af fagene ændres markant – ikke mindst materielt design – bliver der hårdt brug for ressourcer til kompetenceudvikling. DM finder yderligere, at det bør præciseres, hvordan forslaget om fastsættelse af et vejledende timetal vil påvirke seminarernes økonomiske ressourcer til at indgå i forskningssamarbejde med universiteterne. DM anfører hertil, at vejledende timetal forstået som undervisningstimetal uvægerligt vil betyde fastlåsning af undervisningen i traditionelle former – mulighederne for at udvikle nye samarbejds- og læringsmiljøer med de studerende kan blive uhensigtsmæssigt begrænsede. DM anfører tillige, at hvis forskningstilknytningen skal blive en realitet, må det sikres, at videncentrene tildeles tilstrækkelig økonomi. Endelig anfører DM, at det bør fremgå, hvordan man har tænkt sig at finansiere de mulige faglige suppleringskurser.

Fagligt Forum – Paraplyorganisation for de faglige foreninger i læreruddannelsen (FF) anfører, at beslutningen om de nye former for samarbejde imellem uddannelsens fag, som beskrives i lovforslaget, bør ledsages af midler til kompetenceudvikling hos seminarielærerne, samt midler til at realisere ønsket om en øget professionsretning af uddannelsen, eventuelt som puljer på finanslov 2007. Flere midler er ifølge FF forudsætningen for, at den ny læreruddannelse kan blive en succes. FF henviser til, at læreruddannelsen i en årrække har oplevet reducerede bevillinger, at omfanget af undervisningslektioner for de studerende samt efteruddannelse af seminarielærere derfor er blevet reduceret drastisk. FF anfører desuden, at de stramme økonomiske rammer har tvunget seminarier til at reducere omfanget af undervisning med mere end 30 % de seneste 5 år, og at den enkelte seminarielærers mulighed for faglig efteruddannelse samtidigt er fjernet eller reduceret drastisk.

Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd (FTF) er uenig i vurderingen om, at de foreslåede ændringer i læreruddannelsen ikke vil have økonomiske konsekvenser ud over et muligt behov for ekstra midler til efteruddannelse af seminarielærere. FTF opfordrer til at der afsættes tilstrækkelige økonomiske midler til implementering af loven.

Lærerseminariernes Bestyrelsesforening (LSB) vil gerne anerkende lovforslagets intentioner om at styrke de studerendes engagement i uddannelsen ved bemærkningerne om styrkelse af mødepligten og en skærpelse af deltagelsespligten. LSB vil ligeledes gerne anerkende forslaget intentioner om at styrke praktikken, men LSB har bemærket sig, at denne ”styrkelse” skal ske uden, at det må koste noget. LSB peger på, at det over for minister og Folketing adskillige gange er dokumenteret, at taxametertilskuddet er betydeligt forringet over de sidste 10 år. LSB finder ikke, at en mødepligt giver megen mening, hvis ikke, der er ressourcer til at give et ordentligt fagligt indhold i undervisningen fra seminariets side. Der til kommer, at LSB finder det yderst problematisk, hvis den gensidige forpligtigelse de studerende imellem får et indlagt gensidigt kontrol/indberetningselement. Med hensyn til praktikken gør LSB opmærksom på, at da praktikken ved sidste lovændring blev gjort til et fag, fulgte der penge med til den nødvendige efteruddannelse af praktiklærere, men disse midler blev kun i et yderst beskedent omfang brugt af kommunerne til deres formål. LSB anerkender, at der i bemærkningerne til lovforslaget er en bevidsthed om dette forhold, men LSB finder det alt for vagt, når der står at ”regeringen og KL er derfor enige om, at praktiklæreruddannelsen nu skal prioriteres i kommunerne, så der nu sker et markant løft svarende til den aftalte aktivitet.” Der mangler efter LSB’s opfattelse en enighed om hvordan, der sker en realisering. LSB vil, for yderligere styrkelse af læreruddannelsens praksistilknytning, foreslå, at der i kommunerne opbygges studiecentre rundt omkring på skolerne. LSB anfører, at disse studiecentre opbygges med henblik på at skabe fysiske mødesteder mellem teori og praksis, at studiecentre kan udvikle sig til relevante mødesteder for folkeskolelærerne, seminarielærerne og de lærerstuderende, ligesom de kan blive lokalt forankrede videnscentre, og dette vil efter LSB’s opfattelse være med til at styrke kvaliteten på seminarierne og i skolen.

Lærerseminariernes Rektorforsamling (LRF) gør opmærksom på, at forslaget om bedømmelse efter hver praktikperiode vil få negative økonomiske konsekvenser for seminarierne og foreslår, at dette aspekt inddrages i de videre drøftelser af lovforslaget.

Lærerstuderendes Landskreds (LL) er skeptisk overfor, om reformens intentioner er mulige at løfte uden en økonomisk saltvandsindsprøjtning til læreruddannelsen. Lærerstuderendes Landskreds anfører, at de seneste års økonomiske effektiviseringer, samt et faldende ansøgstal, har givet seminarierne de økonomiske tommelskruer på, og at det er altafgørende for kvaliteten af læreruddannelsen og for lærernes status og faglighed, at seminarierne ikke ser sig nødsaget til at bestå studerende, der ikke er kompetente nok til at imødekomme reformens krav. LL påpeger, at den økonomiske faktor er kraftigt medvirkende til at højne eller mindske læreruddannelsens indhold og kvalitet.

MVU-Rådet finder det ikke realistisk, at styrkelsen af læreruddannelsens kvalitet forventes gennemført inden for de nuværende økonomiske rammer.

Undervisningsministeriet skal hertil samlet bemærke, at det vurderes muligt at gennemføre styrkelsen af læreruddannelsen indenfor de eksisterende økonomiske rammer. En række tiltag i den nye læreruddannelse har til formål at mindske frafaldet, hvilket på sigt vil bedre institutionernes økonomiske vilkår. Det gælder f.eks. reduktionen af antallet af linjefag og indførelse af bedømmelse efter hver praktikperiode. Ændringerne i læreruddannelsen vil på kort sigt medføre en række ændringer i tilrettelæggelsen på de enkelte institutioner. Eventuelle udgifter forbundet hermed forudsættes afholdt indenfor de nuværende bevillinger til taxamertilskud, kvalitetsudviklingsmidler og forskningstilknytning.

Lærerseminariernes Bestyrelsesforening (LSB) finder det udmærket, at læreruddannelsen på linje med andre videregående uddannelser får mulighed for at give suppleringskurser til studerende, der optages efter de almene optagelseskrav, men senere har brug for nødvendig faglig suppleringskursus med baggrund i valg af linjefag. LSB er dog forundret over, at det i bemærkningerne til lovforslaget anføres, at såkaldte suppleringskurser er udgiftsneutrale, idet LSB er af den klare opfattelse, at sådanne kurser kræver tildelelse af ekstra ressourcer efter nærmere fastsatte regler.

Lærerseminariernes Rektorforsamling (LRF) finder, at det, hvis der indføres regler om adgangs- og niveaukrav, er en god ide, at der åbnes mulighed for suppleringskurser, idet LRF går ud fra, at der fastsættes en særlig økonomi hertil, da institutionerne ikke har mulighed for at løfte denne opgave inden for de eksisterende rammer, og da det ellers vil kunne skabe stor ulighed blandt institutionerne.

Undervisningsministeriet skal hertil samlet bemærke, at suppleringskurserne forudsættes afholdt som gymnasiale suppleringskurser, hvortil der vil blive ydet taxamertilskud efter reglerne om disse. Afhængig af aktiviteten på suppleringskurserne vil der således isoleret set være merudgifter i form af taxameterudgifter til gymnasiale suppleringskurser som følge af nye adgangs- og niveaukrav. Merudgifterne forventes dog at være begrænsede. Når det i lovbemærkningerne fremgår, at der ikke vil være merudgifter, er det bl.a. begrundet i antagelsen om, at reduktionen af antallet af linjefag vil føre til, at de studerende fremover lettere vil kunne opfylde adgangskravene til de valgte linjefag på baggrund af fagkombinationen fra deres gymnasiale eksamen. Dermed forventes et fald i taxameterudgifterne til de gymnasiale suppleringskurser. Dertil kommer, at en række af de øvrige initiativer i lovforslaget forventes at nedbringe frafaldet i læreruddannelsen, hvorved udgifterne i uddannelsessystemet samlet set vil blive reduceret.

Lærerseminariernes Rektorforsamling (LRF) finder, at der med det fremlagte lovforslag er lagt op til en meget omfattende reform af læreruddannelsen, som vil kræve stor omstilling fra såvel medarbejdere som institutioner. LRF anfører, at det overordnede formål med reformen at styrke det faglige indhold i læreruddannelsen gennem en omfattende ændring af fagenes indhold og profil, forudsætter en målrettet og ekstraordinær efteruddannelse og kompetenceudvikling for læreruddannelsens lærere, som overstiger de ressourcer, som institutionerne har til rådighed.

Lærerseminariernes Rektorforsamling (LRF) anfører, at det vil være en konsekvens af reformen, at der vil blive behov for en udskiftning af en del af lærerne, og at der formentlig blandt andet vil blive behov

for betydeligt flere undervisere i dansk og behov for tilsvarende færre lærere i en række andre fag. LRF påpeger, at der i denne sammenhæng knytter sig et særligt problem til de tidligere statsseminarier, som fortsat har lærere ansat på stats tjenestemandsvilkår, idet det her vil være særdeles bekosteligt at foretage de nødvendige personaleallokeringer. LRF opfordrer derfor forligspartierne til at ledsage enigheden om en reform med en enighed om at afsætte ressourcer til iværksættelse af den nye læreruddannelse (omstillingsfond), herunder den nødvendige synliggørelse af den nye uddannelses kvaliteter over for offentligheden og dermed ikke mindst over for de kommende studerende.

Undervisningsministeriet skal hertil samlet bemærke, at afsættelse af ekstra ressourcer til efteruddannelse af seminarielærere skal ses i sammenhæng med de midler, som regeringen allerede har afsat til bl.a. kvalitetsudvikling af de videregående uddannelser og udvikling af videncentre. Som det fremgår af lovforslagets bemærkninger, vil spørgsmålet, om hvorvidt en del af disse midler skal målrettes en særlig indsats for efteruddannelse af seminarielærere i relation til den nye læreruddannelse, indgå i de kommende finanslovsforhandlinger om finansloven for 2007.

Lærerseminariernes Rektorforsamling (LRF) påpeger, at den omstændighed, at læreruddannelsen i 2005 overgik til en ny form for ressourcetildeling, tildeling efter eksamens-STÅ, betyder, at ressourcerne først udløses, når de studerende har bestået deres eksamen. LRF anfører, at med indførelsen af de meget store linjefag på 1,2 årsværk og for nogle endda på 1,8 årsværk vil der være en kraftig tendens til at en større del af eksaminerne vil falde sent i uddannelsen – og længe efter af institutionerne har brugt ressourcer på lønninger m.v. LRF anfører videre, at institutionerne derfor vil stå med et stort likviditetsproblem. LRF opfordrer til, at der skabes mulighed for interne delprøver undervejs i forløbet, som kan være ressourceudløsende, hvilket samtidig formentlig vil medvirke til, at de studerende i større omfang gennemfører uddannelsen og på normeret tid.

Undervisningsministeriet skal hertil samlet bemærke, at det i det kommende arbejde med udmøntningen af den nye læreruddannelse vil blive tilstræbt, at der opnås en jævn fordeling af eksaminer gennem læreruddannelsen. Den enkelte institution skal fortsat have mulighed for at tilrettelægge uddannelsen i overensstemmelse med lokale forhold og lokale ønsker, men muligheden for at fastlægge retningslinjer for placeringen af f.eks. de enkelte linjefag samt fagene fra den pædagogiske faggruppe i uddannelsesforløbet vil blive overvejet i samarbejde med områdets interessenter. Retningslinjerne skal sikre faglig progression for de studerende gennem bl.a. prøveafleggelse, samt en vis parallelitet mellem forekomsten af pædagogiske fag, praktik og linjefag.

21. Evalueringsprogram

Børne- og Kulturchefforeningen (BKF) tilslutter sig intentionerne om, at kommunernes modtagelse af de nye lærere vil indgå i evaluering af loven. BKF har på alle måder sympati for, at det ved vurderingen af reformen skal indgå, om de nye lærere bevarer tilknytningen til uddannelsesinstitutionen via uddannelsesforløb og lignende, der kan lette overgangen fra studium til lærergerning. BKF bemærker, at dette tiltag dog ikke nødvendigvis er gratis for kommunerne.

Censorformandskabet (CF) støtter, at der som foreslået i bemærkningerne til lovforslaget etableres et evalueringsprogram, så loven løbende kan justeres efter behov. CF ser sit arbejde som en del af et sådant arbejde med at kvalitetssikre uddannelsen.

CVU-Rektorkollegiet (CVUR) støtter etableringen af en faglig følgegruppe og bidrager meget gerne til dette arbejde.

Danmarks Lærerforening (DLF) foreslår, at relevante organisationer og foreninger med tilknytning til læreruddannelsen og folkeskolen inddrages i den følgegruppe, der skal nedsættes for at overvåge lovens virkninger, herunder balancen mellem de studerendes valg af linjefag og folkeskolens behov.

Danmarks Lærerforening – Lederforeningen (LF) tilkendegiver, at LF med sin interesse for læreruddannelsen og ekspertise på folkeskoleområdet, gerne medvirker i det fortsatte arbejde, og at LF gerne vil deltage med en repræsentant i den faglige følgegruppe.

Dansk Magisterforening (DM) finder det positivt, at der etableres et evalueringsprogram, hvor linjefagsdækning og overgang fra studium til lærergerning indgår. DM finder, at der skal gives udvidede muligheder for efteruddannelse og opkvalificering af folkeskolelærere, hvis det viser sig, at der er diskrepans mellem linjefagsvalg og folkeskolens behov. DM finder desuden, at det bør præciseres, hvordan den faglige følgegruppe tænkes sammensat

Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd (FTF) opfordrer til, at relevante organisationer og foreninger med tilknytning til læreruddannelsen og folkeskolen bliver repræsenteret i den følgegruppe, der skal vurdere lovens virkninger.

KL finder det i lyset af regeringens – og KL's – fælles målsætning om at øge omfanget af den linjefagsdækkede undervisning i folkeskolens centrale fag og de studerendes fremtidige færre linjefag naturligt, at KL får en plads i den faglige følgegruppe, som foreslås nedsat med henblik på at overvåge lovens virkninger, herunder de studerendes adfærd med hensyn til valg af linjefag.

Lærerseminariernes Rektorforsamling (LSR) finder det hensigtsmæssigt, at der skal nedsættes en faglig følgegruppe og bidrager gerne til dette arbejde. LSR støtter fuldt ud, at forligspartierne vil følge linjefagsdækningen i folkeskolen og de studerendes valg af linjefag, herunder hvor mange der vælger to, henholdsvis tre linjefag.

Lærerstuderendes Landskreds (LL) hilser et kvalitativt evalueringsprogram velkomment og vil opfordre til, at såvel forskere som studerende i passende omfang kommer med indspark i evalueringsprocessen. LL finder, at det er vigtigt for at sikre en læreruddannelse, der er fremtidsorienteret og langtidsholdbar, at der foretages en løbende kvalitativ evaluering af reformens effekter såvel på læreruddannelsen som i den danske folkeskole.

MVU-Rådet er enig i, at det er vigtigt at følge og evaluere udmøntningen af de nye bestemmelser om valg af linjefag, og rådet indgår gerne i denne dialog.

Undervisningsministeriet har noteret sig den gennemgående tilfredshed med nedsættelsen af en følgegruppe.